

ELNÖKI BESZÁMOLÓ

a MAGYAR ÖRÖKSÉG díjas EMKE

ORSZÁGOS ELNÖKSÉGÉNEK TEVÉKENYSÉGÉRŐL

2023. január 1. – 2023. december 31.

Széman Péter elnök

Az idei esztendőtol kezdődően az elnökségi beszámolót immár teljes naptári évre készítjük el. Ugyanakkor – mint minden eddigi beszámolóban – meg kell említenünk az EMKE megalakulásának időpontját, illetve azt a magyarázatot, hogy miért pont áprilisban tartjuk szokásos évi közgyűlésünket. Az EMKE 1885. április 12-én alakult meg, mely esemény kapcsán ezt a napot már tizenhat éve az erdélyi magyar közművelődés napjának tekintjük. Hagyományosan e dátum közelében tartjuk közgyűlésünket, mely egyben a társ- és fiókszervezeteink seregszemléje, az Országos Elnökség beszámolója az éves tevékenységről, valamint az egyes régiók alelnökei, illetve fiókszervezeteink munkájának éwertékelője is. A 2023-as évet már sikeresebbnek tarthatjuk mint 2022-t, de az állandóan, és főleg gyorsan változó világban nem volt könnyű minden programunkat végrehajtani, a sikerek mellett voltak nem megvalósított törekvéseink is. A járvány okozta online munkavégzés, utána a háború árnyéka rávetült mindennapjainkra, még jobban felgyorsította a változásokat, melyekhez állandó alkalmazkodással kellett válaszolnunk.

Ha a koronavírus-járvány által okozott nehézségek – azon kívül, hogy megváltoztak a közművelődési fogyasztói szokások – meg is szűntek 2022 folyamán, a szomszédunkban zajló háborús események által okozott magas arányú infláció, az energiaárak nem látott mértékben való emelkedése, és ezeknek folyamánként a rendelkezésre álló anyagi lehetőségek csökkenése már-már kockáztatták normális működésünket. Így az év eleji hidegebb időszakokban, amikor életbe léptek az energiatakarékos rendelkezések, és persze nem ismervén még a 2023-as év költségvetését, március 6-ig különleges munkarendet léptettünk életbe: kedd, szerda, csütörtök – normális munkarend, pénteken és hétfőn online dolgoztunk. Ugyanakkor – a 2022-es tapasztalatokon okulva az energiaárak újabb drasztikus emelkedése által okozott sokkhatás már nem ért teljesen felkészületlenül, alkalmazkodóképességünk megnőtt.

A nagyközönség számára nem látványos, de számunkra és az erdélyi irodalomtörténet számára igencsak fontos eredménynek tartjuk a Szabédi Emlékházban található irodalmi hagyatékok gyarapodását – még akkor is, ha ez tavaly kisebb méretű volt – a Heltai Folkcenter jóvoltából. Így került a Szabédi Házba Kiss Jenő magyar költő, író, műfordító kéziratgyűjteménye. Mindemellett felgyorsult a hagyatékok feldolgozása és digitalizálása is, bár az anyagi források hiánya továbbra is jelentős gondot okoz. Eröss Réka filozófus, kutató 2023. augusztus végéig a teljes Olosz Lajos-hagyatékokat beszkenelte, így decemberben sikerült a

család számára visszaszolgáltatni az iratanyagot. A további kutatások elősegítése érdekében megvalósítottuk együttműködésünket az ELTE Digitális Műhellyel, a kéziratár további digitalizálásnak érdekében. A folyamat részleteiről a Szabédi Emlékház beszámolójában olvashatnak.

Az NMI segítségével 2023 folyamán a beindult szakkörökben tevékenykedő tagok szakmai képzését koordináltuk, nem kis sikerrel.

A nehézségek ellenére 2023-ban is több fontos, örömteli eseményre került sor.

Az EMKE 2021-től kezdődően, az NMI stratégiai partnereként új, kulturális programsorozatot, illetve tevékenységet indított el. Ezek közül az ASzakkör elnevezésű Kárpát-medencei mintaprogramban 2021/22-ben Erdélyben 30 különböző szakkör indult (hímzés, csipkeverés, mézeskalács-készítés, nemezelés, vesszőfonás, gyöngyfűzés), felölelve egy igencsak nagy területet. Megjegyzendő, hogy az EMKE nem koordinálja a tömbmagyarság (Székelyföld) településein működő szakköröket, hanem – eredeti, a megalakulásakor megszavazott alapszabályzatának megfelelően – a szórványban fejt ki tevékenységet. A nagy érdeklődésre való tekintettel, az NMI terveinek megfelelően, a 2022-23-as évadban újabb kézműves tevékenységek jelentek meg az eddigiek mellett, olyanok, mint a csuhéfonás, gyertyakészítés, éremgyűjtés, papírfonás, tojásfestés, kötés gyönggyel, makramékészítés, bútorfestés. Ennek eredményeképpen az általunk koordinált 124 szakkör 620 személyt mozgat meg konkrétan, de bekapcsolódtak az ismerősök, családtagok is nézőkként a szakkörökhöz. A 124 szakkör munkáját 75 szakkörvezető vezeti és koordinálja. Ezzel a tevékenységével az EMKE nemcsak közművelődési, hanem közösség-szervezői feladattá is válta. Ezen szakkörök nem kis munkát igénylő koordinálását Kovács Lilla titkárnő látja el. A szakkörök működtetésével kapcsolatban, mint a mintaprogram koordinátora, az EMKE is aktív résztvevője volt az NMI által szervezett magyarkanizsai (Délvidék/Szerbia) szakmai napoknak.

A munkatársunk, Kós Katalin és az általa kialakított csapat 2022-ben indította el a Györkös 100 programsorozatot, mely nagy sikert és visszhangot váltott ki. Örömteli meglepetésre külföldi állomása volt a megemlékezésorozatnak: 2023. áprilisában a finnországi Kuhmóban, a 2023-as év Finnugor Kulturális Fővárosában nyílt meg Györkös Mányi Albert Kalevala-sorozatát *Kalotaszegettől a Kalevala álmvilágáig* című kiállítása. Erről bővebben az emlékház beszámolójában olvashatnak.

Az emlékház elsődleges feladatai közé tartozik Györkös Mányi Albert képzőművészeti és dokumentációs hagyatékának feldolgozása és digitalizálása, amely 2023-ban is egyik fő tevékenysége volt. Ugyanakkor számos olyan személlyel készítették videóinterjút, akik ismerték a zenetanár-festőművészt. Ez a munka, valamint a Györkös Mányi-hagyatékot tartalmazó internetes adatbázis megszerkesztése külső szakember önkéntes közreműködésével történik, az illető személy programjának függvényében. Reméljük, hogy ennek az együttműködésnek az eredményeit mielőbb be fogjuk tudni mutatni.

Folyamatban van az emlékházat és a hagyatékot bemutató további videók létrehozása, valamint a hagyaték azon festményeinek restaurálása is, amelyek igénylik ezt a fajta beavatkozást. Néhány festmény gyenge minőségű keretét is ki szeretnénk cseréltetni, szintén pályázati forrásokból.

A magyarországi Közösérték Egyesület elkötelezettje a közművelődés szakmai utánpótlásának segítése és a tudásátadás alkalmainak. Ennek érdekében meghirdették a Látópont-pályázatot, melyet a Szabédi Emlékház el is nyert, a részletek az emlékház beszámolójában olvashatók.

Beruházási szempontból – figyelembe véve anyagi lehetőségeinket – sajnos csak egy nagy teljesítményű digitális beolvasót sikerült pályázati úton megvásárolni, de nem tudtuk folytatni karbantartási és felújítási terveinket, sem a Szabédi Emlékházban, sem Pusztakamaráson, a Sütő Emlékházban, valamint a Györkös Mányi Albert Emlékházban sem. Reméljük, hogy az elkövetkező esztendőben karbantartási/felújítási programjainkkal sikerül tovább lépni, elkerülendő ingatlanjaink állapotának leromlását.

Ugyanakkor – anyagiak hiányában – nem tudtuk gyakorlatba ültetni, de még elkezdni sem az erdélyi civil szervezetek újraindítására kidolgozott cselekvési tervet.

Minden akadály ellenére, futó programjainknak köszönhetően, társkiadóként sikerült megjelentetni a Másnak térkép e táj program keretében egy munkafüzetet és egy feladatokat is tartalmazó könyvet Barótról és Ördöngösfüzesről.

Az EMKE munkatársai folytatták az előző években elkezdett együttműködések, részt vettek több, az NMI, Domus, Debreceni Egyetem vagy más intézet, civil szervezet által koordinált vagy kiírt, többszereplős kutatási programokban és műhelymunkákban, melyek zömében a Szabédi Emlékház kutatói révén valósultak meg, a részletek ott olvashatók el.

Sikeresen működik az EMKE Ifjúsági Szervezete, az EMKISZ. Beszámolójukat majd lennebb közöljük. Ajánlom honlapjuk és Facebook-oldaluk megtekintését.

Az EMKE alapműködését nemzeti jelentőségű intézményként részben továbbra is a Miniszterelnöki Hivatal Nemzetpolitikai Államtitkársága támogatta a Bethlen Gábor Alapkezelőn keresztül, részben pedig az RMDSZ. Ugyanakkor elképzeléseink, programjaink, céljaink megvalósításához igénybe vettük a különböző hazai és anyaországi pályázati lehetőségeket. Több programunk megvalósításáról le kellett mondanunk, illetve szerényebben kellett megrendeznünk, valamint részben feléltük szerény anyagi tartalékainkat is. Reméljük, hogy az idei esztendővel kezdődően újra lesz elegendő pénzügyi forrásunk tevékenységeink

megvalósításához. Ugyanakkor köszönjük az Erdélyi Református Egyházkerület támogatását irodánk fenntartásában.

Az EMKE feladata továbbra is elsősorban a magyar szórványközösségek kulturális életének támogatása, és az elkövetkező évben is ez lesz egyesületünk legfontosabb tevékenysége

Igencsak jelentős rendezvényünk az erdélyi kulturális és közművelődési tevékenységeket elismerő, minden évben megrendezett díjátadó gálánk. Az EMKE díjait – habár csak erkölcsi értékük van, mivel nem társul hozzájuk pénzjutalom – Erdély legjelentősebb díjai között tartják számon. Ezalatt értendők nemcsak a gálán átadott, neves erdélyi személyiségekről elnevezett díjak és életműdíjak, hanem a régiókban átadott kiváló közművelő és kiváló mecénás díjak is.

Míthogy az EMKE egyidejűleg kulturális és közösségépítő egyesület, munkánk jelentős részét e két tevékenységi terület határozza meg. Vagyis folyamatosan odafigyelünk futó programjainknak, rendezvényeinknek, nemcsak kulturális, hanem közösségépítő, közösségfejlesztő szerepkörére is. Beszámolómat tehát az EMKE Országos Elnökségének ez irányú tevékenységeivel kezdjük.

I. KULTÚRATEREMTÉS, RENDEZVÉNYEK, KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Az EMKE Kolozsváron működő Országos Elnöksége két – önálló intézményként is tevékenykedő – ingatlanal rendelkezik a városban: a Szabédi László Emlékházzal és a Györkös Mányi Albert Emlékházzal. Mindkét ingatlan aktív szerepet játszik az Országos Elnökség szervezési munkájában.

I.1. Szabédi László Emlékház

Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet

Brînzan-Antal Cristina, Széman Emese Rózsa, Eröss Réka és Kovács Lilla Nóra tevékenységi beszámolója

A Szabédi László Emlékház összefoglalja tevékenységét, kiemelve a hagyatéki anyag bővítését, azok feldolgozását, valamint különféle programjaikat és rendezvényeiket. Az előadott tervek között szerepelnek további kulturális kezdeményezések és együttműködések, valamint az elkövetkező időszakra tervezett projektek és események. A beszámoló áttekintést ad az EMKE új partnerszervezeteiről és támogatóiról is, és hangsúlyozza az erdélyi magyar kultúra és örökség ápolása iránti elkötelezettséget.

I. 1. A. Szabédi Emlékház

A Szabédi László Emlékház az EMKE egyik kiemelkedő intézménye, melynek központi célja a magyar kultúra és irodalom erdélyi örökségének megőrzése és megismertetése a nagyközönséggel. Az

emlékház gazdag könyvtára és gyűjteménye számos értékes kéziratot, dokumentumot és hagyatékot őriz, melyek kiemelkedő személyiségek, írók és gondolkodók munkásságát tükrözik, köztük magáét Szabédi Lászlóét is, aki Erdély kulturális életében jelentős szerepet játszott. Az emlékház tevékenysége kiterjed a kutatásra, oktatásra és közösségi programok szervezésére is, amelyek segítenek az erdélyi magyar irodalom és kultúra népszerűsítésében és ápolásában. A Szabédi László Emlékház egyfajta szellemi központként működik, ahol a látogatók mélyebb betekintést nyerhetnek az erdélyi magyar identitás és kulturális örökség gazdagságába és sokszínűségébe.

I. 1. A. 1. Állomány és működtetés/menedzselés

A tavalyi közgyűlés óta a könyvtár újabb anyaggal bővült a Heltai Folkcenter jóvoltából. Így került a Szabédi-házba Kiss Jenő magyar költő, író, műfordító kézirat-örödéke. Mindemellett felgyorsult a hagyatékok feldolgozása és digitalizálása is, bár az anyagi források hiánya továbbra is jelentős gondot okoz. Eröss Réka filozófus, kutató 2023. augusztusig a teljes Olosz Lajos hagyatékot beszkenelte, így decemberben sikerült a család számára visszaszolgáltatni az iratanyagot.

I. 1. A. 2. Irattári kutatói/olvasói szolgálat

A Szabédi Emlékház irattárát rendszerint egyetemi hallgatók, doktoranduszok, tanárok, kutatók keresik fel. A hagyatékok közül Bodor Pál (belső kutatás), Domokos Géza, Engel Károly, Kiss Manyi, Senkálcsy Endre kéziratát, Lévai Lajos hagyatékát, a Romániai Magyar Irodalmi Lexikont, valamint a Kriterion-hagyatékot kutatták leginkább a látogatók. Ezen kívül többen e-mailben, telefonon is felkeresik az Emlékházat a kutatható anyagokkal kapcsolatos információ és segédlet céljából.

Sikerült az ELTE Digitális Műhely Együttműködést elindítani.

I. 1. B. Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet

A Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet az EMKE-n belül működik, hiszen tevékenységi területeik közel állnak egymáshoz, viszont néhány program az EMKE–KEMMI égisze alatt fut. Ilyen a Másnak térkép e táj és a Hétköznapi hőseink – Írjunk történelmet!, az Emberi Erőforrások Minisztériuma által elindított, jelenleg a Kulturális és Innovációs Minisztérium által támogatott pályázatok.

I. 1. B. 1. Másnak térkép e táj

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület – Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet örömmel kapcsolódott be a Másnak térkép e táj című projekt lebonyolításába. Az elgondolás, miszerint létrehozni az általános iskolások számára egy megfelelő szinten megkomponált helytörténeti taneszközt, nagyon érdekes és hasznos a kisebbségben élő magyar tanulók számára. A gyerekeknek lehetőségük lesz megismerni a településük történetét, földrajzát, szokásait, hagyományait és jelentősebb személyiségeit. A szülőföldhöz való kötődés szempontjából fontos számunkra, hogy segítsük a közösség hagyományainak fenntartását.

A második meghirdetésnél is két települést választottunk ki, mindkettő nagyon lelkesen fogadta a projektötletet. Egyik a Kovászna megyében fekvő Barót, a másik a Kolozs megyében található Ördöngösfüzes. Mindkét településen nagyon tevékeny a magyar lakosság, igyekeznek megőrizni a hagyományokat, szokásokat. Fő céljaink közé tartozott a helyi lakossággal is megismertetni a településük történelmét, kultúráját, hagyományait, mindezt olyan módon, hogy a gyerekek számára is érdekes és hasznos legyen. Fontos szempont lehet az is, hogy ez a kiadvány segít, hogy a magyarság megmutassa erejét nemcsak az anyaország határain belül, hanem azon kívül is, sőt, akár a szórványban is.

A pályázat leadása előtt már egyeztettünk a koordinátorokkal, és elkezdtek összeállítani egy-egy csapatot mindkét településen. Az ötlet tetszett a helyieknek, így nem volt túl nehéz dolguk, sokan szerettek volna csatlakozni egy ilyen nagyságrendű projekthez. Miután kialakultak a csapatok, akkor kezdődhetett az igazi munka. Első körben az anyagok összegyűjtésére fektették a hangsúlyt. Miután ez megvolt, lassan-lassan elkezdtek összeállítani az első változatot. Mivel elég mélyen belevetették magukat a falvak történelmébe, helységnevekbe, határnevekbe, ezért sok idő volt átnézni több szemmel, hogy ne kerüljön ki hibás információ. Ezt követően átszabták gyereknyelvre, feladatokat találtak ki, fogalmaztak meg. Nem kis feladat volt a képeket, illusztrációkat sem összeállítani és kikeresni, jó helyre szabni.

Miután megvolt a munkafüzet és a könyv – mert Barót konkrétan munkafüzetet készített, Ördöngösfüzes pedig feladatokkal ellátott könyvecskét –, kezdődhetett a nyomda kiválasztása, korrektúra, tördelés, arculattervezés. Az adatok tárolására, a gyűlésekre, megbeszélésekre szükségük volt technikai eszközökre, melyeket a pályázat jóvoltából teljesíteni tudtunk. Például a sok információ tárolására szükségük volt külső merevlemezre, pendrive-ra és hasonlókra. Miután mindennel megvoltak, nagyon boldogan engedték útjára a nyomdába a kiadványokat. Tervezünk könyvbemutatót is szervezni valamikor a közeljövőben.

Ezzel a kiadvánnyal azt szeretnénk elérni, hogy a jelenleg is élő, aktív magyar kulturális értékeket, ugyanakkor a fennmaradt, múltbéli értékeket is tudjuk bemutatni az általános iskolások számára. A könyv/munkafüzet elsődleges célcsoportja az általános iskolás diákok, hiszen ők azok, akik majd tovább viszik és fenntartják a magyarságot meghatározó értékeket, de nagyon pozitív visszajelzések érkeztek a falvak előjáróitól is, meg a lakosságtól is. Hisszük azt, hogy a magyar fiatalság szívesen használná és forgatná ezt a könyvet, fenntartva a magyar kultúrát, helytörténeti eseményeket, történeteket, melyeket nem szabad hagynunk elveszni ebben a modern világban.

Mivel a projekt nagy sikernek örvendett, ezért idén ismét felkértek, hogy pályázzuk meg. Már elő van készítve két település, Déva és Szilágybagos.

Projektkoordinátor: Kovács Lilla Nóra

I. I. B. 2. Hétköznapi hőseink – Írjunk történelmet! (projektvezető Birnzan-Antal Cristina)

Az EMKE–KEMMI 2017 óta az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiírt és támogatott projekt erdélyi szervezője, koordinátora. Immár hetedik évadjához érkezett az Emberi Erőforrások Minisztériuma

által meghirdetett programsorozat, a 2023/2024-es tanévben 4 település: Szilágynagyfalu (Szilágymegye), Szabéd (Maros megye), Torockó (Fehér megye) és Gernyeszeg (Maros megye) csatlakozott a hőskeresők népes táborához.

A program előkészítését még 2023-ban szerveztük.

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület – Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézete a Hétköznapi hőseink – írjunk történelmet! című projekt lebonyolítója. Az eddig lezajlott hat projekt és az első öt év anyagából megjelent kötet, valamint a részvételi lehetőséget kereső iskolás csoportok bizonyítják a projekt sikerességét és a folytatás szükségét. Sajnos a jelenlegi gazdasági helyzetben sok intézménynek és iskolai csoportnak is megszorításokkal kell szembenéznie, ennek ellenére reméljük, hogy egynéhány település az idei tanévben is csatlakozni tud a programhoz.

Az EMKE–KEMMI, mint a projekt lebonyolítója, felvette a kapcsolatot néhány erdélyi település, illetve iskolás csoport képviselőivel a projekt ismertetése céljából, valamint a munkacsoportok kialakítására való felhívással. A megkeresett települések között akad tömbmagyarságbeli és szórványbeli is, valamint olyan „határesetek”, ahol ugyanakkor a tendencia a szórványosodás felé mutat.

A program lebonyolítása 2024-ben történik.

I. I. B. 4. ASzakkör.

A Nemzeti Művelődési Intézet támogatásával és az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE) koordinálásával 2021 végén elindult Erdélyben is az ASzakkör mintaprojekt. Kibővülve az előző évekhez képest, 2023-ban már a felhívásban 18 szakkör közül választhattak a jelentkezők.

A projekt megvalósításának érdekében közszolgálati megállapodás jött létre az NMI és az EMKE között, mely az ALT/1705-1/2023-as szám alatt lett iktatva.

A mintaprojekt célja az volt, hogy közelebb hozza a hagyományos szakköri tevékenységeket az emberekhez, ösztönözze őket arra, hogy megtanulják, felelevenítsék ezeket. A tevékenységek egyes fázisaiba az internet és a szakkörvezető segítségével, videók formájában próbálták beavatni az érdeklődőket.

A szakkörök elég széles területet fedtek le Erdélyben, illetve azon túl is, pontosabban 40 településen (például: Szamosújvár, Szilágysomlyó, Pusztina, Arad, Nagybánya, Lészped stb.) valósultak meg.

A legnépszerűbb szakkörök a bútorfestés, nemezelés és gyöngyfüzés voltak, míg a legkevésbé általánosan választott szakkörök közé sorolhatom a quillig, éremgyűjtés és csuhé szakköröket.

A megérkezett csomagoknál, a visszajelzések alapján, nem tapasztaltak hiányt, tehát azok az eszközök, amelyek szerepeltek az Átadási-átvételi jegyzőkönyvben, megérkeztek, néhány helyen annyi visszajelzéssel, hogy szükségük lenne még néhány plakátra, illetve a módszertani kiadványra. Utólag érkezett még eszközpótlás az NMI-től ezekre a kérésekre, mind plakátok, mind tankönyvek, és a hiányzó szakkörök is megérkeztek.

Az alapanyagokat ezúttal is diplomáciai kamion szállította ki, valamint a pótlásokat személyesen Molnár György, az NMI egyik központvezetője hozta el nekünk.

Minden régióval Együttműködési szerződést kötött az EMKE, amiben felsoroltuk az oda tartozó szakköröket, illetve aláírták, hogy átvették az alapanyagokat tőlünk. A szerződés kötelezi a koordinátorokat a rendszeres képfeltöltésre is. Az elején elég sokat kínlódtunk amíg sikerült mindenkinek levizsgázni, de most már mindenki elkezdte és jól halad a szakkörökkel.

A szakkörök indításának helyzete:

Az általunk koordinált 124 szakkör 620 személyt mozgat meg konkrétan, de bekapcsolódtak az ismerősök, családtagok is nézőkként a szakkörökhöz. A 124 szakkör munkáját 75 szakkörvezető vezeti és koordinálja.

A szakkörök eloszlása fogadó településenként:

Alább látható, hogy melyek az összekötő helyszínek, ahonnan majd eljuttatták a hozzájuk tartozó falvakba, településekre is az alapanyagokat.

A csomagokat fogadó szervezet neve, címe	Szakkör megnevezése	Alapanyag- és eszközcsomagok száma (5 fős csoportonként)
Teleki Magyar Ház	1. Gyöngyfüzés	4
	2. Makramé	4
	3. Gyertyaöntés	1
	4. Mézeskalács-készítés	5
	5. Nemezelés	4
	6. Vesszőfonás	1
	7. Papírfonás	1
	8. Baba-mama horgolás	3
	9. Szövés kereten	1
	10. Natúrkozmetika	1
	11. Kötés gyönggyel	1
	12. Csuhe	1
	13. Bútorfestés	6
	14. Hímzés	2
Szabédi László Emlékház	1. Éremgyűjtés	1
	2. Bútorfestés	1
	3. Gyertyaöntés	1
	4. Gyöngyfüzés	2
	5. Quilling	1

	6. Nemezelés	1
Arad, Asociatia Pro Identitas	1. Nemezelés 2. Gyöngyfűzés 3. Makramé 4. Gyertyakészítés 5. Mézeskalács 6. Papírfonás	1 2 1 2 1 1
Szászrégen	1. Bútorfestés 2. Hímzés 3. Mézeskalács-készítés 4. Natúrkozmetika 5. Nemezelés 6. Vesszőfonás 7. Csipkeverés 8. Gyöngyfűzés	1 1 1 1 2 1 1 1
Szamosújvár	1. Bútorfestés 2. Makramé 3. Gyertyaöntés 4. Szövés kereten	1 1 1 1
Szatmárnémeti	1. Baba-mama horgolás 2. Hímzés 3. Gyöngyfűzés 4. Vesszőfonás 5. Kötés gyönggyel 6. Nemezelés 7. Tojásfestés 8. Bútorfestés 9. Makramé 10. Csuhe 11. Gyertyaöntés 12. Mézeskalács-készítés 13. Papírfonás	1 4 4 4 1 7 2 4 1 1 1 2 1

	14.Csipkeverés	2
Lészped	1. Baba-mama horgolás 2. Mézeskalács-készítés 3. Vesszőfonás 4. Bútorfestés 5. Szövés kereten 6. Gyöngyfűzés 7. Natúrkozmetika 8. Hímzés 9. Gyertyaöntés 10.Éremgyűjtés 11.Papírfonás	2 2 1 4 1 3 1 2 1 1 1
Körösfő	1. Mézeskalács készítés 2. Bútorfestés 3. Gyertyaöntés 4. Tojásfestés 5. Nemezelés 6. Papírfonás	1 2 1 1 1 1

Összesen 124 szakkör indult ebben a körben.

Az általunk bejelentett szakkörök közül minden megérkezett, és el is kezdték a munkát. A csuhé szakkör az egyetlen, melyet a tavalyi év után, most már úgy hirdettek meg, hogy sajnos csuhét nem tudnak biztosítani hozzá, csak a többi alapanyagot, eszközt. Amint meghallották a régiókból, hogy van ilyen lehetőség, nagyon sok megkeresés érkezett utólag is. Sajnos a határidő lejárt után, így már nem állt módunkban az összes megkeresést bevonni az idei projektbe. Aki vállalt szakkört, azok közül, még ha kicsivel később is, de mindegyik sikeresen beindult. Nagy érdeklődés van Erdélyben ASzakkör iránt, hálások a résztvevők és nagyon élveznek részt venni hetente a foglalkozásokon.

Észrevételek, tapasztalatok, javaslatok

Ami nehézség volt, mint a korábbi évben, most is, az a honlap, azaz a regisztráció, vizsgázás, és most már kezdenek megkeresni a hozzájáruló nyilatkozatok és a képfeltöltések kapcsán is. A javaslatom az lenne, hogy kellene készíteni egy videót erről a folyamatról, tehát a regisztrációtól egészen a képek feltöltéséig. Úgy gondolom, hogy ez nagy segítség lenne azok számára, akik nem jártasak annyira a számítógépes világban.

Összegezve, nagy területet sikerült idén is lefednünk ASzakkörökkel, és örömeinkre akik jelentkeztek, azok mind le is vizsgáztak, és elkezdtek a szakköri foglalkozást. Ahogy a számokból is kitűnik, évről-évre egyre több szakkör közül lehet választani, illetve a szakkörök száma is egyre csak nő. Örülünk, hogy segíteni tudunk a közösségeknek, hogy egy ilyen különleges programmal is bővíteni tudják a sajátjaikat. Az együttműködési szerződéseket is visszaküldték nekünk és mi tároljuk. Továbbra is folyik velük a kommunikáció, bármilyen kérdésük van, hozzánk fordulhatnak, és igyekszünk mihamarabb válaszolni nekik.

Projektvezető: Kovács Lilla

I. 1. B. 5. 5HatáronÁt

A határon túli magyar közművelődési intézeteket összefogó Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal szervezésében lezajlott az általános iskolások számára megrendezett Öt határon át Kárpát-medencei honismereti vetélkedő.

A vetélkedőnek, melyre a határon túli diákok három fős csapatokban jelentkezhetnek, több szakasza van. Először mindegyik határon túli régióban (Muravidék, Felvidék, Vajdaság, Erdély, Kárpátalja) külön zajlik. A régiós feladatok célja, hogy a gyerekek jobban megismerkedjenek a többi határon túli régió természeti és kulturális értékeivel, örökségeivel, hagyományaival. A versenyfeladatok nem csak a lexikális tudást kérik számon, a kreativitást és a különböző készségeket is igénybe veszik. (A versenyzők készítették fesztiválmakettet, de helyi ételkülönlegességeket is.) A régiós döntő első helyezett csapatai jutalomként egy nyári tábort kapnak, és részt vehetnek a Kárpát-medencei döntőn, amelyre rendszerint Magyarországon kerül sor. 2023-ban a döntő helyszíne Pécs volt. Erdélyből egy gyergyócsomafalvi, egy marosvásárhelyi és egy erdőszentgyörgyi csapat jutott tovább a döntőbe, akik a többi döntős csapattal együtt jutalmul részt vehettek az Útra, kamasz! nyári táborban Orfűn.

I. 1. B. 6. Látópont

A Közösérték Egyesület a közművelődés szakmai utánpótlásának segítése és a tudásátadás alkalmainak megteremtése elkötelezettje. Ennek támogatása érdekében 2023-ban is meghirdették a Látópont Cím pályázatot.

A látóutak szakmai gyakorlata több intézmény és szervezet munkájában is jelen van évek óta, mint olyan módszer, amelynek célja a helyi jó gyakorlatok, a közösségi kezdeményezések bemutatása és adaptálása. Ezeken az utakon többnyire döntéshozók (polgármesterek, képviselők), kulturális és közművelődési szakemberek, valamint civilek vesznek részt. A látóutak segítenek abban, hogy felismerjük: mikro- és makrokörnyezetünkben milyen sok természeti, tárgyi és szellemi érték vesz körül bennünket, és

mennyi lelkes ember foglalkozik azzal, hogy ezeket a közösséggel együtt éltesse, fejlessze. Követhető mintát, vagy akár „csak” ihletet adhat a hiteles ember által bemutatott jó gyakorlat, közösségi kezdeményezés a résztvevők számára.

Ezt a feladatot, a Látópontok kialakítását és hálózat kiépítését vállalja fel a Magyar Közösségépítők Értékszövetsége Egyesület a Látópont Cím pályázat működtetésével. A Látópontok hálózatának jelenleg több mint száz szervezet a tagja. Az EMKE Szilágysomlyó és Környéke, illetve az EMKE országos elnöksége és az EMKISZ elnyerték a Látópont címet.

I. 1. C. Publikációk és konferenciák (Brînzan-Antal Cristina)

1. Regionális Diaszpóra Értekezlet konferencia. Magyarország Washingtoni Nagykövetsége, Washington, AEÁ, 2023. július.

2. Dr. Gisella Perl: *Auschwitz's Silent Savior from Mengele's Horrors*. RODOSZ interdiszciplináris konferencia, Connecting the dots, Kolozsvár, 2023. nov. 10–12.

3. *Investigation of HHRF Archive for Sources from the Ceausescu Regime*. RODOSZ interdiszciplináris konferencia, Connecting the dots. Kolozsvár, 2023. nov. 10–12.

4. *Preserving Heritage The Legacy of the Hungarian Cultural Society of Transylvania (EMKE)*. RODOSZ interdiszciplináris konferencia, Connecting the dots Kolozsvár, 2023. nov. 10–12.

5. *Civil Fórum: A Beacon of Transylvanian Hungarian Civil Society* (Cristina Brînzan-Antal and Erika Incze). RODOSZ interdiszciplináris konferencia. Connecting the dots. Kolozsvár, 2023. nov. 10–12.

6. Dr. Bodó Barna – Brînzan-Antal Krisztina – Incze Erika: *Heti Új Szó – Mit mondanak az olvasók?* A temesvári Heti Új Szó olvasói elégedettség vizsgálata, Szórvány Alapítvány, Temesvár – megjelenés alatt

7. Brînzan-Antal Cristina: *Etnikai határokon átívelő közösségek. A szórványban működő magyar civil szervezetek kutatása*. Kulturális Szemle 22. (2023/2.), Debrecen

I. 1. D. Rendezvények, programok az Emlékház, ill. EMKE–KEMMI szervezésében vagy részvételével

● 2023. jan. 21-22.: részvétel, versmondás és előadás tartása (*Kölcseyről és a Himnuszról* címmel) a Romániai Magyar Dalosszövetség magyar kultúra napi rendezvényén Kolozsváron és Szamosújváron (SzER)

● 2023. febr.: interjú a hagyatékokról, hagyatékigazgatás helyzetéről a *Kallódó hagyatékaink* című dokumentumfilmben Brînzan-Antal Cristinával.

● 2023. febr. 2–22.: Domus magyarországi kutatómunka, Budapest (BAC).

● 2023. február–augusztus: HHRF gyakornoki program és kutatómunka, AEÁ (BAC).

● 2023. márc. 29.: részvétel a Nemzeti Művelődési Intézet XVII. stratégiai konferenciáján, illetve a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal találkozáján Lakiteleken (KL, SzER)

● 2023. ápr. 12.: részvétel Kölcsey Ferenc szobrának avatásán Nagykárolyban (SzER)

- 2023. ápr. 18.: részvétel és előadás tartása (*Kölcseyről és a Himnuszról* címmel) a Kölcsey-megemlékezésen Nagykárolyban (SzER)
- 2023. máj. 5.: részvétel az Egyetemes kultúra transznacionális projekt online találkozáján (fenntartási időszak; BAC, SzER)
- 2023. máj. 12.: Szabédi Nap (BAC, ER, KL, SzER)

PROGRAM

Hagyományos programunk délután fél 5-től a Szabédi Emlékházban kezdődik, majd a Házsongárdi temetőben, valamint konferenciával a Györkös Mányi Albert Emlékházban folytatódik. Rendhagyó módon az idei Szabédi Nap egy, a Petőfi200 programon belül érkezett koncerttel zárul.

16:45

Koszorúzás a Szabédi Emlékháznál

Beszédet mond: Széman Péter, az EMKE elnöke

(Helyszín: Gheorghe Lazăr / Lázár u. 30. sz.)

17:20

Koszorúzás a Házsongárdi temetőben

Szabédi László sírjánál beszédet mond ft. Kovács István unitárius püspök

Találkozó 17:15-kor a temető bejáratánál!

18:00

Műhelykonferencia

(Helyszín: Györkös Mányi Albert Emlékház, Republicii / Majális u. 5/1.)

Megnyitó: dr. Széman Emese Rózsa, az EMKE Szabédi László Emlékházának vezetője

Köszöntések

Előadások

Csóka-Antal Erika-Zita: *A GIF-ek és a popkultúra, avagy a popkulúra hatása az animált GIF-ekre*

Téglás Hunor: *A videójátékok általános vizsgálata történelmi hitelességük szempontjából. A BBTE MTI hallgatói közösségének videójátékos tendenciái*

Rusu Szidónia: *Híd vagy szakadék? A mesterséges intelligencia és a digitális egyenlőtlenségek.*

Kerekasztal-beszélgetés a kutatóműhelyek távlatairól, a Szabédi-házról mint kutatói központ jelenéről és jövőjéről. Résztvevők: Balázs Imre József, Rusu Szidónia, Szabó Ilona; moderál Széman Emese Rózsa.

(Helyszín: Györkös Mányi Albert Emlékház, Republicii / Majális u. 5/1.)

21:00

Petőfi200 – a Zene a Fiatalokért Egyesület és a Black Rose Project előadása a Yolkában
(Helyszín: Főtér 21. sz., emelet)

- 2023. aug. 1.: Kooperatív Doktori program lezárása (Brînzan-Antal Cristina)
- 2023. aug. 13–20.: XIV. Kolozsvári Magyar Napok. A részletes program az EMKE honlapján olvasható (BAC, KL, SzER)
- 2023. aug. 28–30.: KözösÉg Fesztivál, Veszprém–Felsőörs (KL, SzER)
- 2023. aug. 30.: Emlékezés Reményi Sándorra és Essig Józsefre (BAC).
- 2023. augusztus KMEI Fialat kutatói Pályázat. A Kolozsvári Magyar Egyetemi intézet díjazza a fiatal tehetséges kutatókat (BAC)
- 2023. szept. 1.: Szegedy Maszák Marianne felkérése a Gisella Perl máramarosszigeti nőgyógyász-kutatásra (BAC).
- 2023. szept. 12–17.: Domus magyarországi kutatómunka, Budapest (BAC).
- 2023. október: BBTE Alkalmazott Médiatudományok mesteri hallgatói a kutatómódszertan tantárgy keretében elkezdik a Kiss Manyi hagyaték feldolgozását (oktató: Brînzan-Antal Cristina)
- 2023. október. 22-23.: '56-os megemlékezés (BAC)
- 2023. nov. 19.: Őszi Könyvturi, magyar nyelv és szórvány napja (az EMKISZ-szel közösen; BAC, KL)
- 2023. november: Szakkolégium alapítása. A BBTE Alkalmazott Médiatudományok mesterképzés hallgatóival létrehoztuk az Erdélyi bulvár 1918–1998 szakkolégiumot (BAC)
- 2023. december: Roburse – Acord Bliateral – Nemzetközi Magyar Akadémiai Kutatói Pályázat (BAC)
- 2023. dec. 8.: Megbeszélés Sidó Zsuzsával – létrejött az ELTE Digitális bölcsészet tanszékével (BAC)

Kolozsvár, 2024. március 28.

dr. Széman Emese Rózsa, a Szabédi Emlékház (korábbi) vezetője

drd. Fodor (Brînzan-Antal) Cristina, a Szabédi Emlékház vezetője

Kovács Lilla Nóra EMKE-titkár

Erőss Réka (korábbi) EMKE-gyakornok

Györkös Mányi Albert Emlékház

Az EMKE Györkös Mányi Albert Emlékházának vezetője, programszervezője, hagyatékgondozója Kós Katalin, aki immár 16 éve, 2008 január elejétől látja el az ezzel a munkakörrel járó igen sokrétű teendőket – 2020 novemberétől ismét egyedüli alkalmazottként. Az EMKE 2015-ben egy újabb szakreferensi munkakört hozott létre az emlékházban, amely összesen négy és fél éven át volt betöltve. Azt

követően a megfelelő anyagi támogatás hiányában nincs lehetőség újabb munkatársat alkalmazni, habár az emlékháznak a nagyközönség által is megszokott minőségi működéséhez szükséges elvégzendő teendők mennyisége messze meghaladja egyetlen ember munkaköri feladatait. A színvonalból pedig nem szeretnénk engedni. Bízunk tehát abban, hogy az ernyőszervezetnek mielőbb ismét lehetősége lesz megfizetni egy második alkalmazottat is.

Az intézmény munkatársának feladatköréhez tartozik az intézmény adminisztrálása, a névadó hagyatékának gondozása, rendszerezése, feldolgozása, archiválása és folyamatos népszerűsítése, a rendezvényeink megtervezése, megszervezése, lebonyolítása és dokumentálása, a közönségkapcsolat, a nyilvánosság-szervezés, reklámanyagok megtervezése, kivitelezése és szórása, az EMKE-honlap emlékházhoz kapcsolódó felületének szerkesztése. Szintén rá hárul a karbantartási, hibaelhárítási munkálatok szükségességének felderítése, elvégzése, vagy pedig a megfelelő szakember megfogadása a megoldáshoz, a folyamatos infrastrukturális fejlesztések kidolgozása és ezek gyakorlati kivitelezésének adminisztrálása, a ház szükségleteinek beszerzése. És nem utolsó sorban folyamatos tanulás, illetve alkalmazkodás a változásokhoz, a gyors iramban fejlődő technika által generált és a közönség által jogosan elvárt szinthez.

Györkös Mányi Albert végrendeletben megfogalmazott kívánsága, hogy széles körben megismertessék munkásságát, 2022-ben érte el tetőfokát, amikor is születésének 100. évfordulója kapcsán a nevét viselő emlékház emlékévet, ezen belül kiállítás- és rendezvénysorozatot szervezett, amely az év folyamán szerte az országban nyolc településen (ezeken belül több helyszínen is) valósult meg. A Györkös 100 címet viselő programsorozatot a sepsiszentgyörgyi Liszt Intézettel és annak vezetőjével, Szebeni Zsuzsannával, a Györkös-háznak immár 16 éve együttműködő partnerével karöltve valósítottuk meg.

Az emlékév átnyúlt a 2023-as évre is, hiszen az előző év naptárába sajnos már nem fért bele az a kiállítás, amelyet Botár László képzőművész, a Megyeháza Galéria vezetője meghívására rendeztünk Csíkszeredában.

Amint azt tavalyi beszámolónkban is már jeleztük, örömteli meglepetés volt számunkra, amikor 2022 decemberében megkeresett minket a Helsink Magyar Kulturális Központ igazgatója azzal a szándékkal, hogy 2023 tavaszán kiállítsák a Közép-Kelet-Finnországban található Kuhmo város kulturális központjában Györkös Mányi Albert Kalevala-sorozatát, amelyet 1985-ben, a finn eposz 150. évfordulóján, a helsink Kalevala Társaság emlékéremmel jutalmazott. A Rúnaének-Akadémia által szervezett tárlat a Helsink Magyar Kulturális Központ, a Györkös Mányi Albert Emlékház és a Liszt Intézet Sepsiszentgyörgy együttműködésével valósult meg 2023 áprilisában és májusában. A kiállítás anyagát Kós Katalin és Szebeni Zsuzsanna állították össze. A Kalotaszegtől a Kalevala álmvilágáig című tárlat Györkös Mányi Albert Kalevala-sorozatának tizenhárom festményét, valamint tizenkét, kalotaszegi ihletésű, reprezentatív alkotását mutatta be. A kiállítást a Finnugor Kulturális Főváros projekt keretében rendezték meg, amely címet 2023-ban Kuhmo városa kapta. Ezen a környéken gyűjtötte Elias Lönnrot a finn nemzeti eposz, a Kalevala

megírásához az anyagot. Györkös Mányi Kalevala-képsorozata első ízben volt kiállítva Finnországban, ezért ez az esemény kiemelkedő momentuma ezen alkotások „életének”.

Az emlékvé nyitóeseményén bemutatott, az EMKE, valamint az emlékház támogatására alakult és annak nevét viselő egyesület által kiadott Álomképek. Betekintés Györkös Mányi Albert életművébe című háromnyelvű katalógusunk, valamint a Polis Könyvkiadó gondozásában és a közreműködésünkkel megjelent, Györkös Mányi Albert metszetei c. album 2023-ban is nagy érdeklődésnek örvendett.

Az emlékház elsődleges feladatai közé tartozik Györkös Mányi Albert képzőművészeti és dokumentációs hagyatékának feldolgozása és digitalizálása, amely 2023-ban is egyik fő tevékenységünk volt. Ugyanakkor számos olyan személlyel készítettünk videóinterjút, akik ismerték a zenetanár-festőművészt. Ez a munka, valamint a Györkös Mányi-hagyatékot tartalmazó internetes adatbázis megszerkesztése külső szakember önkéntes közreműködésével történik, az illető személy programjának függvényében. Reméljük, hogy ennek az együttműködésnek az eredményeit mielőbb be fogjuk tudni mutatni.

Folyamatban van az emlékházat és a hagyatékot bemutató további videók létrehozása, valamint a hagyaték azon festményeinek restaurálása is, amelyek igénylik ezt a fajta beavatkozást. Néhány festmény gyenge minőségű keretét is ki szeretnénk cseréltetni, szintén pályázati forrásokból.

Az emlékház rendezvényeinek tematikája szerteágazó. Eseményeink köré sikerült egy bizonyos törzsközönseget toborozni, amely rendszerint újabb érdeklődőkkel bővül. Családias légkörre miatt közönség, előadó, kiállító, rendezvényszervező egyaránt szívesen választja továbbra is a Györkös-házat, kiemeli az Emlékház bensőséges hangulatát, pozitív kisugárzását.

A kínálatban megmutatkozó sokféleség néhány szakosodott előadássorozatot hozott létre az elmúlt évek során, amelyek mellett természetesen továbbra is jelen vannak a változatos témákat kínáló egyedi programok: időszaki kiállítások, könyvbemutatók, kamarahangversenyek, pódiumműsorok, szakmai előadások stb. (részletek a beszámoló végén található táblázatban).

Legrégebbi sorozataink közül a 15-ik éve működő JelesNapTár gyermekprogramunkat, valamint a 10 éve indult Nyitott szemmel beszélgetőestet és EMKE-borklubot emeljük ki, amelyek iránt töretlen az érdeklődés.

A 14. Kolozsvári Magyar Napok rendezvénysorozatához 2023-ban is örömmel csatlakoztunk saját, illetve befogadott programokkal, amelyek közül Vargha Mihály, a Székely Nemzeti Múzeum igazgatójának, valamint dr. Sári Zsolt, a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum általános főigazgató-helyettesének vetítettképes előadásait emeljük ki.

Az EMKE Országos Elnökségének, valamint az EMKISZ-nek egyes rendezvényei is az emlékházban kerültek lebonyolításra.

Gyakorta igénylik a termünket a Sigismund Toduță Zenei Főgimnázium, valamint más zenei profilú iskolák diákjai előadóestjének megrendezéséhez; így történt ez 2023-ban is.

A 2008 óta heti rendszerességgel beindult jógatanfolyam is sikerrel működik tovább a Györkösházban.

Két kiemelkedő emlékévhöz is csatlakoztunk. A Petőfi 200 emlékévként Petőfi-emlékszoba címmel beszélgetést szerveztünk Demény Péter költő, író, szerkesztővel, valamint Újvári Dorottya művészettörténésszel. Kós Károly születésének 140. évfordulója kapcsán pedig a sepsiszentgyörgyi János Mihály művészettörténész és Vargha Mihály képzőművész, a Székely Nemzeti Múzeum igazgatója mutatták be azon épületeket, amelyeket az ismert erdélyi építész-polihisztor Sepsiszentgyörgyre tervezett. A rendezvényt intézményünk vezetője, Kós Katalin nyitotta meg, aki egyben Kós Károly unokájaként is köszöntötte jelenlévőket.

2024-ben ismét jubilálunk, hiszen 30 évvel ezelőtt nyílt meg az Emlékház. Az ezzel kapcsolatos eseményt őszi tervezzük.

Az elmúlt 15 évben számos rendezvényünkről készült videófelvétel. Ezek közül jónéhányat már megszerkesztettünk és feltöltöttünk a YouTube-csatoránkra. A további videók megszerkesztése és feltöltése rendre történik. Ezt a tevékenységünket is külső szakember önkéntes közreműködése segíti.

2023-ban pozitívan elbíralt pályázatainknak köszönhetően ismét sikerült gyarapítanunk intézményünk felszereltségét. Hálózatra kapcsolható adattároló biztosítja ezután egyre gyarapodó adataink megőrzését, négy kottatartó segíti a fellépő zeneművészeket, a kézi porszívó pedig a Ház tisztán tartásának praktikus kiegészítője.

Halaszthatatlanná vált a terem falainak újrafestése, és pályázat révén a már korábban beszerzett, új képfüggesztő rendszer felszerelése. Reménykedünk abban, hogy ezen munkálatokhoz az EMKE-nek sikerül mielőbb megszereznie a szükséges pénzalapokat.

Fontos feladataink közé tartozik a közönségünkkel való kapcsolattartás. Ennek érdekében elsősorban a Ház Facebook-oldalát és közönségének Facebook-csoportját használjuk, ugyanakkor további tizenkét Facebook-csoportban hirdetjük rendezvényeinket (ezek közül az egyik, a Kolozsvár – mi, hol, mikor? elnevezésű csoport közel tizennégyezer tagot számlál). Jelenleg 400 személynek küldünk hírlevelet, valamint eseményeinket a médiumok is rendszeresen népszerűsítik.

Beszámolónk végéhez közeledve köszönetet mondunk mindazon személyeknek és intézményeknek, akik az elmúlt év során hozzájárultak tevékenységünk sikeréhez.

A több mint tíz éve nyújtott rendszeres, kiváló szakmai közreműködésért köszönetet mondunk Cserey Both Zsuzsának, Laczkó Vass Róbertnek, Szabó Kingának, Szebeni Zsuzsannának, Tóth Orsolyának és Vincze Lászlónak.

Hálás köszönet Dáné Tibor Kálmánnak, a 2012-ben megalakult Györkös Mányi Albert Emlékház Egyesület alapító elnökének, akinek a folyamatos és önzetlen, az adminisztrációban, pályázásban, valamint a Györkös 100 emlékéhez kapcsolódó programok megvalósításában kifejtett önkéntes munkája felbecsülhetetlen.

A Györkös 100 emlékévé 2023-as programjainak megvalósításában Szebeni Zsuzsannát és Szebeni Szabó Róbertet illeti óriási köszönet a folyamatos és kiváló szakmai közreműködésért.

Hálás köszönet:

- az emlékház azon barátainak, akik alkalmi önkéntes és önzetlen munkával segítették az elmúlt évben az intézmény működését; ők: Albert József, Farkas György, Horváth László, Hening Kinga, Kiss Katalin, Kun Béla, Lénárd József, Nagy Béla, Rácz Magdolna, Tóth Klára, Vekov Géza;

- az emlékház meghívott vendégeinek és előadóinak, akik önzetlen és kiváló szakmai közreműködésükkel lehetővé tették a rendezvények létrejöttét;

- a Ház mindenkori közönségének, amely lankadatlan érdeklődéssel és lelkesedéssel fogadja az eseményeket;

- azon magánszemélyeknek, akik a jövedelmi adójuk 3,5%-ával az Emlékház tevékenységét támogatták;

- médiapartnereinknek az együttműködésért, az események népszerűsítéséért és az ezekről készült beszámolóért, interjúért, műsorokért: Agnus Rádió (kiemelt médiapartner), Kolozsvári Rádió, Paprika Rádió, Marosvásárhelyi Rádió, Bukaresti Rádió, RTV Kolozsvári Magyar Szerkesztősége, Erdélyi Magyar Televízió, Szabadság napilap, Krónika napilap, maszol.ro, Művelődés folyóirat (kiemelt médiapartner), Élő Székelyföld Munkacsoport, Székely Hírmondó, koncertmester.hu; 2023 folyamán 23, tevékenységünkkel kapcsolatos sajtóvisszhang (írás, rádió- és tévéinterjú) látott napvilágot.

- végül, de nem utolsó sorban azon intézményeknek, akik az elmúlt évben hathatósan támogatták az emlékházat: Bethlen Gábor Alap, Communitas Alapítvány, Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány, Györkös Mányi Albert Emlékház Egyesület, Kulturális és Innovációs Minisztérium, Liszt Intézet Sepsiszentgyörgy, Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusa, Borsarock italbolt, Daisler Print House nyomda, Exing Construct, Gastroyal Étterem & Catering, Idea Plus grafikusműhely, Prajna Egyesület.

Intézményünkről, valamint annak tevékenységéről az EMKE honlapján (www.emke.ro), azon belül a Györkös Mányi Albert Emlékház menüpont alatt, az Emlékház Facebook-oldalán (www.facebook.com/emkegyorkoshaz) és YouTube-csatornáján, azon belül is a Lejátszási listák menüpont alatt található, jelenleg 75 videó révén tájékozódhatnak az érdeklődők.

Beszámolónk végén táblázatba foglalva ismertetjük azokat a programokat (szám szerint 46-ot), amelyek a Györkös Mányi Albert Emlékházban, illetve annak szervezésében, társszervezésében vagy partnerségével kerültek sorra 2023. január 1. – december 31. között:

IDŐPONT	RENDEZVÉNY	SZERVEZŐ
	2023	
Január 19.	Györkös 100 emlékév. Györkös Mányi Albert kiállításának megnyitója és katalógusbemutató a csíkszeredai Megyeháza Galériában, a Magyar Kultúra Napja alkalmából. Köszöntőbeszédet mondott: Lukács Bence Ákos konzul (Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusa) és Ferencz Angéla, a Hargita Megyei Kulturális Központ igazgatója. A tárlatot megnyitotta: Kós Katalin, az EMKE Györkös Mányi Albert Emlékházának vezetője, az emlékév főszervezője, valamint Szebeni Zsuzsanna, a Liszt Intézet Sepsiszentgyörgy vezetője, a kiállítás kurátora, az emlékév társszervezője.	Györkös Mányi Albert Emlékház (a továbbiakban: GYMAE); Liszt Intézet Sepsiszentgyörgy; Hargita Megye Tanácsa; Hargita Megyei Kulturális Központ; Megyeháza Galéria; Cultura Nostra Egyesület
Január 26.	Nyitott szemmel – beszélgetőest (9. évad/2) – Lepkekalandok. Meghívott: Vizauer Csaba terepbiológus, akivel az est házigazdája és a sorozat társszervezője, Laczkó Vass Róbert beszélgetett.	GYMAE
Január 27.	JelesNapTár – Boldogasszony hava (gyermekprogram, 15. évad/4). Fonó – meghívott: Filep Erzsébet népművész (Szék). Az esemény szakmai irányítói: Cserey Both Zsuzsa néprajzkutató, kézműves és Szabó Kinga játszóházvezető. A sorozat ötlet- és házigazdája: Kós Katalin	GYMAE
Február 1.	A kollégiumi professzor, aki lapot szerkesztett és politizált. Méhes Sámuel élete – Horváth Csaba történész előadása. Közreműködött: Jánó Kinga népdalénekes, zenepedagógus, teológus.	GYMAE
Február 2.	Prospero páholy – beszélgetőest. Meghívott: Orth Éva, a Kolozsvári Állami Magyar Opera egykori énekesnője, akivel Demény Péter, a sorozat ötletgazdája, társszervezője beszélgetett.	GYMAE
Február 16.	Nyitott szemmel – beszélgetőest (9. évad/3) – Segítő jobb és töltekező lélek. Meghívott: Balázs Attila református lelkész (Tordaszentlászló) és Ferencz Zsolt szerkesztő-műsorvezető (Kolozsvári Rádió), akikkel az est házigazdája és a sorozat társszervezője, Laczkó Vass Róbert beszélgetett.	GYMAE
Február 17.	JelesNapTár – Böjtelő hava (gyermekprogram, 15. évad/5).	GYMAE

	Farsangfarka farsangi tánccal. Muzsikált az Igazgyöngy Együttes. Az esemény szakmai irányítói: Cserey Both Zsuzsa néprajzkutató, kézműves és Szabó Kinga játszóházvezető. A sorozat ötlet- és házigazdája: Kós Katalin.	
Március 1.	A kolozsvári Sigismund Toduță Zenei Főgimnázium diákjainak fellépése.	Moldovan Adela csellótanár, GYMAE (partner)
Március 3.	A kolozsvári Sigismund Toduță Zenei Főgimnázium diákjainak fellépése.	Albu Angela zongoratanár, GYMAE (partner)
Március 8.	EMKE-borklub (8. évad/2) – Meghívott: Mészáros László birtokigazgató – Disznókő Pincészet, Tokaj. Az est házigazdája: Vincze László.	GYMAE
Március 9.	Nyitott szemmel – beszélgetőest (9. évad/4) – Káoszról kibontakozó rend – Tamilnádu, India. Meghívott: Vincze László bábszínész, akivel az est házigazdája és a sorozat társszervezője, Laczkó Vass Róbert beszélgetett.	GYMAE
Március 22.	A kolozsvári Sigismund Toduță Zenei Főgimnázium diákjainak fellépése	Albu Angela zongoratanár, GYMAE (partner)
Március 22.	Nyitott szemmel – beszélgetőest (9. évad/5) – Amikor mozog a föld. Meghívottak: Csűrös Réka fordító és Vadas László rendező, akikkel az est házigazdája és a sorozat társszervezője, Laczkó Vass Róbert beszélgetett.	GYMAE
Március 23.	Részvét helyett részvétel. Egy éves a kolozsvári Alzheimer-Café. Előadó: dr. Berszán Lídia, a BBTE Szociológia és Szociális Munka Karának tanára.	GYMAE; a Máltai Szeretetszolgálat Kolozsvári Fiókszervezete; a BBTE Szociális Munka Tanszéke
Március 30.	A bukovinai székelyek története – Dr. Ábrám Zoltán előadása és a Bukovinától az Al-Dunáig című, 2019-ben a Garabontzia Könyvkiadó gondozásában megjelent könyvének bemutatója	GYMAE
Március 31.	JelesNapTár – Böjtmás hava (gyermekprogram, 15. évad/6). Húsvéti tojásírás. Az esemény szakmai irányítói: Cserey Both Zsuzsa néprajzkutató, kézműves és Szabó Kinga játszóházvezető. A sorozat ötlet- és házigazdája: Kós Katalin.	GYMAE
Április 4.	Kalotaszegtől a Kalevala álomvilágáig – kiállítás Györkös Mányi Albert alkotásaiból Kuhmoban, a 2023-as év Finnugor Kulturális	Rúnaének-Akadémia (Runolaulu-Akatemia,

	Fővárosában. Helyszín: Kuhmo város kulturális központja (Finnország).	Kuhmo); Helsinki Magyar Kulturális Központ; GYMAE; Liszt Intézet Sepsiszentgyörgy
Április 5.	EMKE-borklub (8. évad/3) – Meghívott: Gaál Dóra borász, Bíbor Birtok, Siklós. Az est házigazdája: Vincze László.	GYMAE
Április 19.	Dáné Tibor: A Tatár-hágó előtere. A Lector Kiadó gondozásában 2023-ban megjelent centenáriumi kiadványt Berekméri Árpád-Róbert hadtörténész mutatta be.	GYMAE; Lector Kiadó
Április 21.	JelesNapTár – Szent György hava (gyermekprogram, 15. évad/7). Szent György nap. Az esemény szakmai irányítói: Cserey Both Zsuzsa néprajzkutató, kézműves és Szabó Kinga játszóházvezető. A sorozat ötlet- és házigazdája: Kós Katalin.	GYMAE
Április 26.	Bács Lajos emlékdíjasok koncertje – Biró Anna (szoprán) és Dávid-Kacsó Soma (gordonka) előadásában J. S. Bach-, Orbán Gy., L. van Beethoven-, R. Schumann-, Sz. Rachmaninov-, C.Țăranu-, F. Poulenc-, G. Faurè-, Kodály Z.- és Popper D. művek hangzottak el. Zongorán közreműködött: Andra Mărgineanu és Veress Gáspár.	GYMAE; Liszt Intézet – Magyar Kulturális Központ Bukarest
Május 3.	Kalotaszegtől a Kalevala álomvilágáig – kiállítás Györkös Mányi Albert alkotásaiból a helsinki Liszt Intézetben. Helyszín: Helsinki Magyar Kulturális Központ.	Helsinki Magyar Kulturális Központ; GYMAE; Liszt Intézet Sepsiszentgyörgy
Május 4.	A kolozsvári Sigismund Toduță Zenei Főgimnázium végzős diákjainak előadóestje. Fellépnek: Vizsnyai Botond – ének, Albert Boldizsár – zongora; közreműködik: Orbán Sarolt – hegedű	Vizsnyai Botond; GYMAE (partner)
Május 10.	A Petőfi-emlékszoba – Demény Péter költő, író, szerkesztő beszélgetése Újvári Dorottya művészettörténésszel.	GYMAE
Május 11.	Prospero páholy – beszélgetőest. Meghívott: Keresztes Sándor, a Kolozsvári Állami Magyar Színház egykori művésze, a Miskolci Nemzeti Színház társulatának tagja, akivel Demény Péter, a sorozat ötletgazdája, társszervezője beszélgetett.	GYMAE
Május 12.	XXXII. Szabédi-napok. Ifjúság. Kutatás – műhelykonferencia. Előadások:	EMKE; GYMAE (partner)
	- Csóka-Antal Erika-Zita: A GIF-ek és a popkultúra, avagy a popkultúra hatása az animált GIF-ekre	
	- Téglás Hunor: A videójátékok általános vizsgálata történelmi hitelességük szempontjából. A BBTE MTI hallgatói közösségének	

	videójátékos tendenciái	
	- Rusu Szidónia: Híd vagy szakadék? A mesterséges intelligencia és a digitális egyenlőtlenségek	
	Kerekasztal-beszélgetés a kutatóműhelyek távlatairól, a Szabédi-házról mint kutatói központ jelenéről és jövőjéről. Résztvevők: Balázs Imre József, Rusu Szidónia, Szabó Ilona; moderált Széman Emese Rózsa	
Május 17.	Vaku nélkül – Radovics János fotókiállítása. Megnyitotta: Kós Katalin, a Györkös-ház vezetője és Farkas György fotográfus.	GYMAE
Május 26.	JelesNapTár – Pünkösdi hava (gyermekprogram, 15. évad/8). Pünkösdi. Az esemény szakmai irányítói: Cserey Both Zsuzsa néprajzkutató, kézműves és Szabó Kinga játszóházvezető. A sorozat ötlet- és házigazdája: Kós Katalin	GYMAE
Június 7.	EMKE-borklub (8. évad/5) – Meghívott: Eszterbauer János borász – Szekszárd. Az est házigazdája: Vincze László.	GYMAE
Július 28.	Könyvbemutató – Aniszi Kálmán író, szerkesztő, nyugalmazott egyetemi oktató bemutatja Vigyázva az ingoványon c., 2023-ban megjelent újabb kötetét, valamint A művészet világa – a lélek oázisa, valamint az Árral szemben. A felvilágosodás kori erdélyi magyar értelmiség ethosza című könyveit. Beszélgetőpartner: Albert Júlia színművész. Házigazda: Kós Katalin, a Györkös-ház vezetője.	GYMAE
Augusztus 15.	A 14. Kolozsvári Magyar Napok keretében: Nyitott szemmel – beszélgetősorozatunk nyári kiadása. Hét vörös bástya. Fejezetek az erdélyi századok múltjából és jelenéből. Meghívottak: Rab Irén kultúrtörténész, publicista, Jakabházi Réka egyetemi oktató, kutató, Szenkovics Enikő műfordító, akikkel az est házigazdája és a sorozat társszervezője, Laczkó Vass Róbert beszélgetett.	GYMAE
Augusztus 16.	A 14. Kolozsvári Magyar Napok keretében: A Székely Nemzeti Múzeum újjászületése – Vargha Mihály, a múzeum igazgatójának vetítettképes előadása.	GYMAE
Augusztus 17.	A 14. Kolozsvári Magyar Napok keretében: Erdély a Szabadtéri Néprajzi Múzeumban. Épületek, tárgyak, történetek – dr. Sári Zsolt, a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum általános főigazgató-helyettesének előadása.	EMKE; GYMAE (partner)
Október 4.	Tíz éves az EMKE-borklub! (9. évad/1) – Meghívott: Barcza Ákos borász – Négy80 borászat, Badacsony. Az est házigazdája: Vincze László.	GYMAE
Október 5.	Fehér Máté csellóestje. Ciprian Câmpean növendékét, a kolozsvári	Fehér Máté; GYMAE

	Sigismund Toduță Zenei Főgimnázium végzős diákját zongorán kíséri: Emilia Popovici tanárnő. Műsoron: D. Popper-, J. S. Bach-, Vajda J.-, K. Davidoff-, J. Haydn- és G. Cassadó-művek.	(partner)
Október 11.	Öt könyv – öt lépés, avagy hogyan tanultam meg Bécsben jární? – Másréti Kató Zoltán íróval, újságíró-szerkesztővel Demény Péter beszélgetett írásról, szerzővé válásról, a könyvek gondjának viseléséről és a szavak embereiről, valamint a meghívott könyveiről.	GYMAE
Október 12.	Prospero páholy – beszélgetőest. Meghívott: Salat Lehel, a Kolozsvári Állami Magyar Színház és a Miskolci Nemzeti Színház társulatának tagja, akivel Demény Péter, a sorozat ötletgazdája, társszervezője beszélgetett.	GYMAE
Október 13.	JelesNapTár – Mindszent hava (gyermekprogram, 16. évad/1). Szüret. Muzsikál a Bagó banda. Az esemény szakmai irányítói: Cserey Both Zsuzsa néprajzkutató, kézműves és Szabó Kinga játszóházvezető. A sorozat ötlet- és házigazdája: Kós Katalin.	GYMAE
November 2.	Könyvbemutató – Dr. Székely András Bertalan: Interferenciák. Erdélyi és/vagy román kötődésekkel Magyarországon – Interferențe. În Ungaria, cu conexiuni românești (Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesület, 2022). A szerzővel Benkő Levente, a Művelődés havilap főszerkesztője beszélgetett.	Művelődés havilap; GYMAE
November 8.	EMKE-borklub (9. évad/2) – Meghívott: Pósta Borház, Szekszárd. Az est házigazdája: Vincze László.	GYMAE
November 10.	JelesNapTár – Szent András hava. Márton-nap. Az esemény szakmai irányítói: Cserey Both Zsuzsa néprajzkutató, kézműves és Szabó Kinga játszóházvezető. A sorozat ötlet- és házigazdája: Kós Katalin.	GYMAE
December 7.	140 éve született Kós Károly – Kós Károly épületei Sepsiszentgyörgyön. Meghívottak: Jánó Mihály művészettörténész és Vargha Mihály képzőművész, a Székely Nemzeti Múzeum igazgatója. Házigazda: Kós Katalin, a Györkös-ház vezetője, Kós Károly unokája.	GYMAE
December 8.	JelesNapTár – Karácsony hava (gyermekprogram, 16. évad/3). Advent. Az esemény szakmai irányítói: Cserey Both Zsuzsa néprajzkutató, kézműves és Szabó Kinga játszóházvezető. A sorozat ötlet- és házigazdája: Kós Katalin.	GYMAE
December 13.	EMKE-borklub (9. évad/3) – Meghívott: Koczor Pincészet, Balatonfüred. Az est házigazdája: Vincze László.	GYMAE
December 14.	Művelődés-díjátadó 2023 – A díjazott? Szentes Stefánia, a BBTE Újságírás Szakjának diákja.	Művelődés havilap; GYMAE (partner)

December 28.	JelesNapTár – Karácsony hava (gyermekprogram, 16. évad/4). Kántálás, aprószentekelés, újévköszöntés. Az esemény szakmai irányítói: Cserey Both Zsuzsa néprajzkutató, kézműves és Szabó Kinga játszóházvezető.	GYMAE
--------------	--	-------

Kós Katalin,

a Györkös Mátyás Albert Emlékház vezetője

Kolozsvár, 2023. április 12.

II. AZ EMKE HAGYOMÁNYOS PROGRAMJAI

Már bizonyos programokat megjelentettünk az előbbieken, más programok pedig benne vannak az emlékházak, elnökségi tagok, egyes fiók- és társszervezetek beszámolóiban, ezért ezek közül csak néhányat fogunk megemlíteni.

2023. január 20-án ismét sikerült megszervezni a magyar kultúra napját, közösen a romániai Magyar Dalosszövetséggel, a tordai szórványban és Kolozsváron.

2023. április 15-én tartottuk meg évi közgyűlésünket és díjkiosztónkat. Nagy örömünkre tavaly ezekre a hagyományos helyszínen, a Protestáns Teológiai Intézet dísztermében került sor, teljes körű részvétellel.

Az EMKE Országos Elnöksége 2023. május 12-én, a Romániai Magyar Doktoranduszok és Fiatal Kutatók Szövetségével társszervezésében tartotta meg a XXXII. Szabédi Napot, ez alkalommal csupán Kolozsváron. Részletek a Szabédi Emlékház programjában olvashatók.

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület kezdeményezésére és a szatmárnémeti G. M. Zamfirescu Kulturális Központ messzemenő támogatásával a romániai Szatmár megyében 2023. május 15-én, 16-án és 17-én a Dsida – Páskándi – Jakabffy – Markovits és Szilágyi Napok keretében emlékezünk a megye irodalmi és közéleti nagyjairól.

Június 24-én társszervezői voltunk a hagyományossá vált Szentlászlói Kórustalálkozónak.

2023. október 6. Részvétel és koszorúzás a kolozsvári október 6-i megemlékezésen.

2023. október 22-23. Részvétel és koszorúzás az 1956-os megemlékezésen.

2023. december 14. Művelődés díjátadó

Mint minden esztendőben, ismételten részt vettünk a Kolozsvári Magyar Napokon. A 2023-as program a részletes programemlékekben olvasható.

III. ORSZÁGOS ÉS NEMZETKÖZI KITEKINTÉSŰ RENDEZVÉNYEK, KAPCSOLATOK

Nagyon fontosak számunkra az NMI Nemzeti Művelődési Intézet Közhasznú Nonprofit Kft.-vel az utóbbi években kialakított szoros kapcsolat. Egyrészt azért, mert aktív résztvevői vagyunk az általuk, vagy munkatársaik által koordinált kutatási programjainak, másrészt, mert az EMKE a lebonyolítója az NMI által indított ASzakkör programnak, mely nagy népszerűségnek örvend. Reméljük, hogy a jövőben sikerül újraindítani a közművelődési szakemberképzést, de azt már tudjuk, hogy a szakkörök számára mintaprojektként indulnak 60 órás tematikus képzések a szakkörvezetés módszertanáról, illetve a kézi hímzésről.

Részt vettünk, Brînzan-Antal Cristina koordinálásával, a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagjai (a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet, a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, a Nemzeti Művelődési Intézet, a Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet) által a 2022-23-as tanévre is meghirdetett *5 határon át* interaktív, honismereti, többfordulós Kárpát-medencei vetélkedőben. Nyertes csapataink jelen voltak a 2023. március 31. – április 2. között lebonyolított pécsi döntőn, Erős Réka gyakornokunk vezetésével.

Amióta (2019) – meghívásos alapon – külhoni, pártoló tagjai vagyunk a Magyar Vidéki Múzeumok Szövetségének, igencsak élénk együttműködés jött létre. Szívélyes meghívásuk alapján sikerült részt vennünk az évente kétszer megrendezett közgyűlésükön, megismerve így a múzeumok, táj- és emlékházak gondjait, továbbfejlesztési lehetőségeit. A már létező jó gyakorlatokból tanulva ezeket hasznosítani tudjuk az emlékházaink esetében. Ugyanakkor munkatársainknak lehetősége van a szövetség tagintézményeibe látogatni, a helyszínen tapasztalatokat szerezni.

Továbbra is aktív kapcsolatunk van a pécsi székhelyű Határokon Túli Magyarságért Alapítvánnyal.

A jó kapcsolatok ápolásának jeleként, elnökként ismét részt vettem és köszöntöttem a Partiumi és Bánsági Műemlékvédő és Emlékhely Társaságnak éves honismereti konferenciáját.

A Honismereti Szövetség 50 éves évfordulóját az EMKE díszoklevéllel köszöntötte, melyet a rendezvény nyitónapján, július 14-én adtunk át a Parlament felsőházi termében.

A Bosznia-Hercegovinában működő Szarajevói Magyar Egyesület 30 éves évfordulóján az EMKE képviselőjében díszoklevelet adtunk át.

Ünnepélyes keretek közt került sor az EMKE kisoklevelek átadására Marosvásárhelyen, Nagyváradon, Brassóban, Hunyad megyében.

IV. AZ EMKE MAGYARORSZÁGI (ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI ÉS PÉCSI) KÉPVISELETÉVEL KÖZÖSEN MEGRENDEZETT PROGRAMOK

Sajnos 2023-ban sem sikerült közös programokat megvalósítanunk, csak minimális kapcsolattartásra került sor, kifejezve azon közös törekvésünket, hogy amint a gazdasági lehetőségek megengedik, ismét újraindítjuk programjainkat.

V. PROGRAMOK, RENDEZVÉNYEK, EMKE-KÉPVISELET

Már bizonyos programokat megjelentettünk az előbbieken, más programok pedig benne vannak az Emlékházak, elnökségi tagok, egyes fiók- és társszervezetek beszámolóiban, ezért ezek közül csak néhányat fogunk megemlíteni.

A 2023. év első kolozsvári tevékenységeként január 13-án részt vettünk a vallásszabadság napi rendezvényeken, mind Tordán, mind Kolozsváron.

2023. január 14-én, történelmünk egyik legtragikusabb eseményének számító Don-kanyari offenzíva 80. évfordulója kapcsán részt vettünk az EMKE Maros Megyei, valamint Országos Szervezete által a Marosvásárhelyi 23. Hagyományörző Csoporttal közösen szervezett megemlékezési sorozat (Marosvásárhely január 12., Kolozsvár január 14., Székelyudvarhely január 21. Csíkszereda január 22.), megszervezésében és lebonyolításában.

A teljes programsorozat a következő képen alakult:

Marosvásárhelyi megemlékezés:

17:00 Ökumenikus megemlékezés, koszorúzás és gyertyagyújtás a Don-kanyari áldozatok emlékművénél

18:00 Studium Hub konferenciaterme (Bolyai u. 15 sz.)

Vetítéssel, helyszíni II. világháborús hadtörténeti kiállítással, zenei előadással és könyvbemutatóval egybekötött történelmi megemlékezés.

Ünnepi beszédet mondott dr. Ábrám Zoltán, az EMKE alelnöke

Pál-Antal Sándor akadémikus előadása hangzott el

Berekméri Árpád Róbert történész-levéltáros történelmi ismertetője, korabeli dokumentumok vetítése és magyarázata következett

Mindennapok a Don-kanyari harctéren – a II. világháborús hadtörténeti kiállítás anyagát ismertette Benkő József történész

Vetési Tamás *Győzelem a felhők felett* című könyvének a bemutatója

Katonadalok éneklése a Nyárádszeredai Katonai Hagyományörző Zenekar kíséretével

Kolozsvári megemlékezés:

17:00 Vallásszabadság Háza (Magyar u. / Bulevardul 21 Decembrie 14. szám)

Köszöntőt mondott Magyarország kolozsvári főkonzulátusának képviselője, Marinka Viktor, valamint dr. Széman Péter, az EMKE országos elnöke

A Don-kanyari áttörés, következményei és mai megemlékezések címmel előadást tartott dr. Ábrám Zoltán, az EMKE közép-erdélyi régiójának alelnöke

Mindennapok a Don-kanyari harctéren. A II. világháborús hadtörténeti kiállítás anyagát ismertette Benkő József történész

Vetési Tamás *Győzelem a felhők felett* című könyvének a bemutatója

Katonanótázás Szabó Erik hegedűs kíséretével

Székelyudvarhelyi megemlékezés:

18:00 Haáz Rezső Múzeum Képtára (Kossuth utca 42. szám)

Megnyitó beszédet tartott dr. Miklós Zoltán-István, a Haáz Rezső Múzeum igazgatója

Köszöntő beszédet mondott dr. Ábrám Zoltán, az EMKE Közép-erdélyi régiójának alelnöke

Berekméri Árpád Róbert történész-levéltáros történelmi ismertetője, korabeli dokumentumok vetítése és magyarázata volt a következő programpontra

Mindennapok a Don-kanyari harctéren, a II. világháborús hadtörténeti kiállítás anyagát ismertette Benkő József történész

Vetési Tamás *Győzelem a felhők felett* című könyvének a bemutatója

Katonanótázás Szabó Erik hegedűs kíséretével

Csíkszeredai megemlékezés:

18:00 Csíki Székely Múzeum (Piața Cetății 2. szám)

Megnyitó beszédet tartott dr. Karda-Markaly Aranka, a Csíki Székely Múzeum igazgatója

Köszöntő beszédet mondott dr. Lukács Bence Ákos vezető konzul és dr. Ábrám Zoltán, az EMKE Közép-erdélyi régiójának alelnöke

Berekméri Árpád Róbert történész-levéltáros történelmi ismertetője, korabeli dokumentumok vetítése és magyarázata

Mindennapok a Don-kanyari harctéren – a II. világháborús hadtörténeti kiállítás anyagát ismertette Benkő József történész

Vetési Tamás *Győzelem a felhők felett* című könyvének a bemutatója

Katonanótázás Szabó Erik hegedűs kíséretével

Következő rendezvényünkre, a Magyar Kultúra Napjának megünneplésére, január 21-22-én került sor. Ezt a rendezvényünket hagyományosan legjobb együttműködő partnerünkkel, a Romániai Magyar

Dalosszövetséggel szervezzük meg Kolozsváron és a szórványban, Szamosújváron, 2023-ban Jagamas János (1913–1997) és Kölcsey Ferenc (1790–1838) szellemében.

2023. jan. 21. 15:30

Kolozsvár, Törökvgási Református Egyházközség – templom

Áhítatot mond: nt. dr. Bibza Gábor esperes lelkész

Köszöntő: dr. Széman Péter EMKE-elnök, Tóth Guttman Emese RMD-elnök

Előadók: dr. Péter Éva – egyetemi docens, Szűcs Ervin színművész

Közreműködnek:

Kolozsvár Magyar Gyermekkórusa

Karnagyok: Fábrián Apolka és Kálló Krisztián

Jagamas János-Szivárvány havasán, Csíky Boldizsár: Lepkedal, Selmeczi György:Tücsök, Bárdos Lajos: Bikaviadal

Madéfalvi Schola És A Lux Aurumque Kamarakórus közös műsora:

Karnagy: Ványolós András

Graduálénekek a 17. Századból (Schola) Tehozzád emelem én szemeimet, Szent angyalok, Ne legyetek aggodalmasok; Vajda János: Várj ember szíve készen (Lux); Zarándy Ákos: Öröktűz (Reményik Sándor versére) (Lux); Vass Lajos: Nocturne (Lux); Horváth Márton Levente: Salve Regina (közös); Vass Lajos: Kis karácsonyi ének (közös)

Szederinda citaraegyüttes – Báthory István Alapítvány Szilágysomló

Szakmai vezető: Fekete István kántor-zenetanár

Kalotaszegi népdalcsokor: Befogom a hat ökröm a járomba, Szép holdvilág volt az este, A mérai hegytetőn, Nincsen rózsza; Mezőségi népdalcsokor: Kék ibolyát ültettem a pohárba, Szégyen volna hogyha én azt nem tudnám, A kapuba a szekér, Aj Istenem adj egyet, Bochidai menyecskék

Guttman Mihály Pedagógus Kórus Kolozsvár

Karnagy: Bedő Ágnes

Kodály Zoltán: Első áldozás; Orbán György: Timor et tremor; Szabó Csaba: Szerelmi dalok (1. Repülj, kicsi madár 2. Édes rózsám 3. Jaj, de mély a Tisza vize)

2023. jan. 22. 11.00

Szamosújvár, római katolikus (ferences) templom

Köszöntőt mond: ft. Küsmödi Attila plebános, dr. Széman Péter EMKE-elnök, Tóth Guttman Emese RMD-elnök

Előadók: dr. Péter Éva egyetemi docens, Széman Emese Rózsa, az EMKE munkatársa

Közreműködnek:

Szamosújvári Római- És Örmény Katolikus Kórus

Karvezető: Molnár Árpád

Bárdos Lajos: Angyalszó; Kodály Zoltán: Tantum ergo II. (az Öt Tantum ergo-ból); Werner Alajos: Égi Szűz virág

Magyarfenesi Vegyeskar

Karnagy: Fábián Apolka

Szokolay Sándor: Dicsérjed Istened, ó én lelkem; Jagamas János: Szivárvány havasán; Vermessy Péter: Édesanyám sok szép szava

Téka Alapítvány Népzeneiskola Diákjai

Zenekar oktatói: Szabó Bence, Miklósi Hunor és Szakács Kristóf

Egyéni népdalos diákok oktatói: Szabó Boglárka

Repertoár: Mezőségi összeállítás Jagamas János gyűjtéseiből

Agnus Dei Kórus

Karnagy: Kovács Hajnal

Révész László: Te adtad nékem lelkemet; Halmos László: Minden földek Istent dicsérik; Dr. Kovács Lajos: Nagy vagy Te Isten

Szóló: Petrovics Tünde és Marton Aliz

Orgonán kísér: Marton Vivien és Kovács Hajnal

Hegedűn kísér: Rus Emanuel

Fuvolán kísér: Szabó Kovács Adrienn

Guttman Mihály Pedagógus Kórus Kolozsvár

Karnagy: Bedő Ágnes

Kodály Zoltán: Első áldozás; Orbán György: Timor et tremor; Szabó Csaba: Szerelmi dalok (1. Repülj, kicsi madár 2. Édes rózsám 3. Jaj, de mély a Tisza vize)

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület küldöttsége Széman Péter és Ács Zsolt személyében részt vett Zentán január 26–28. között a Kárpát-medencei közművelődési fórumon. Pénteken 18 órától tartották a magyar kultúra napja délvidéki központi ünnepségét. A díjazottaknak ezúton is gratulálunk!

Szombaton a Kárpát-medencei szervezeteké volt a főszerep. 10 órától egy megbeszélésre került sor, melynek címe: Kárpát-medencei közművelődés helyzetképe – rövid közös megbeszélés a Kárpát-medence és a diaszpóra intézményeinek, ernyőszervezeteinek és közösségi szervezeteinek vezetőivel, képviselőivel. Moderált: Sutus Áron. Röviden minden résztvevő szervezet képviselője bemutatkozott, illetve beszélt arról, hogy a saját országukban milyen nehézségekkel küzdenek meg. Ezt követően szekciómegbeszélést tartottunk, egyik csoport a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal ülésén vett részt, másik csoport

pedig a vajdasági, anyaországi, felvidéki, észak-macedóniai és boszniai magyar szervezetek megbeszéléséhez csatlakozott.

A KKK ülés napirendje a következők voltak:

1. Öt határon át 2022/2023 – rövid összefoglaló az eddigi eredményekről, lebonyolítási és pénzügyi kérdések, nyeresmények, döntő helyszíne stb.
2. Kultivál 2023 – tematika, milyen programelemeket biztosítsanak a régiók, dátum, helyszín, résztvevők száma
3. Találkozók kérése – a kulturális államtitkárságtól, az államtitkártól vagy a helyettesétől, illetve az NMI-től
4. Hagyományok Háza – az elmúlt 5 év eredményei, jövőbeli tervek, 2023-as támogatások
5. Gondolatébresztő – KKK jövőbeli saját programjai, közös törekvések, célok, a 2010-es évek stratégiájának újrafogalmazása

Nagy öröm volt ismét személyesen találkozni, ugyanakkor a januári találkozó eredményeképpen 2023 folyamán több online KKK-megbeszélésre került sor, melyek közül az elsőt február 13-án tartottuk meg, a következőkre március 9-én, április 12-én, június 6-án, november 28-án került sor.

Március hónap folyamán Nagy Csaba tárogatóművész Muzsnay Árpád főtanácsosunk kezdeményezésére és kísértében 45 általános iskolába látogatott el, ahol rendhagyó tanóra keretében szólaltatta meg a kurucvilág és a kor muzsikáját.

Március 20-án Serfőző Levente Dél-erdélyi alelnökkel EMKE kiváló közművelő oklevelet adtunk át Nagyenyeden Ladányi Árpádnak, a Fehér megyei RMDSZ elnökének.

Március 29-30. között a Nemzeti Művelődési Intézetben Kovács Lilla munkatársunkkal részt vettünk az NMI XVII. Stratégiai Konferenciáján, melynek keretében KKK-ülésre is sor került.

Április 28-29-én Serfőző Levente alelnök vett részt az RMDSZ 16. kongresszusán Temesváron.

Május 3–5. között tartotta a Vidéki Múzeumok Szövetsége tavaszi közgyűlését Marosvásárhelyen, ahol, mint a Szövetség támogató tagja, Széman Péter elnök vett részt. Mivel az áprilisi díjátadáson nem tudott jelen lenni Sári Zsolt, a szentendrei skanzen erdélyi részének létrehozója, a díj átadására itt került sor.

2023. május 12-én tartotta az EMKE, a Romániai Magyar Doktoranduszok és Fiatalkutatók Szövetségével társszervezésben a XXXII. Szabédi Napot, ez alkalommal csupán Kolozsváron.

Fél öt körül már szép számú érdeklődő gyűlt össze a Szabédi László Emlékház udvarán, hogy leróják tiszteletüket a 116 évvel ezelőtt született költő, újságíró előtt. Ez alkalommal, ahogyan Széman Péter köszöntőjében kiemelte, Szabédi mellett az eseménysorozatot elindító Kántor Lajosra és a nemrégiben elhunyt Pomogáts Bélára is emlékeztek a jelenlévők.

Negyed hatkor a Házsongárdi temető bejáratánál találkoztak mindazok, akik szerettek volna fejet hajtani Szabédi és testvére, Székely Róza sírjánál. Külön megtiszteltetés volt számunkra, hogy a sírnál ft. Kovács István unitárius püspök mondott néhány gondolatot.

Hat órakor egy igazán fiatalos lendületű konferencia vette kezdetét. Az előadások előtt köszöntötte a résztvevőket Marinka Viktor konzul (Magyarország Főkonzulátusa, Kolozsvár), Székely István, az RMDSZ ügyvezető alelnöke, Egyed Emese, az Erdélyi Múzeum-Egyesület I. szakosztályának elnöke; valamint megtisztelt jelenlétével Azzola Katalin, a polgármesteri hivatal képviselőjében.

Csóka-Antal Erika előadásából (*A GIF-ek és a popkultúra, avagy a popkulúra hatása az animált GIF-ekre*) megtudtuk, hogy a vizuális kultúránk és a könnyen fogyasztható vizuális termékek (filmek, klipek, de akár politikai videók stb.) ismerete, a belőlük kiragadott jelenetek dekódolása a látott GIF-ek (kis mozgó képek) többrétegű értelmezését teszik lehetővé, ugyanakkor mindenféle előzetes tudás nélkül is használhatók az online, írott kommunikációnk éloszerűvé tétele céljával. Téglás Hunor arról beszélt (*A videójátékok általános vizsgálata történelmi hitelességük szempontjából. A BBTE MTI hallgatói közösségének videójátékos tendenciái*), hogy a komolyan felépített videójátékok, nyilván kellő kritikai szemlélettel, alkalmazhatók lennének a történelem, művészettörténet, sőt, földrajz vagy akár az irodalom oktatásában is. Mindezek után Rusu Szidónia, a Rodosz frissen megválasztott elnöke rávilágított, hogy a digitalizált világ előnyeit nem mindenki tudja kiélvezni (*Híd vagy szakadék? A mesterséges intelligencia és a digitális egyenlőtlenségek*).

A konferenciát lezáró kerekasztal-beszélgetésen Balázs Imre József egyetemi oktató, Rusu Szidónia és Szabó Ilona egyetemi hallgató Széman Emese Rózsa moderálásával a kutatások élményszerűségéről, a kutatóműhelyek előnyeiről, valamint a digitalizáció fontosságáról beszélgettek. Szó került a Szabédi Kézirattár még feltáratlan anyagaira is, illetve hogy milyen körülmények között volna lehetséges egy központban összefogni az erdélyi (romániai) magyar irodalmi kutatásokat.

A hagyományoktól eltérően a 2023-an évi Szabédi Napot egy rövid koncert zárta a Yolkában. A Ráczné Fekete Ilona vezette püspökladányi Black Rose Projekt két tagja, Ujvári Orsolya és Gyányi István a Petőfi200 projekt keretében, a Petőfi Klub eseményeként érkezett Kolozsvárra. Dalaikkal meghitt, ugyanakkor könnyed hangulatot teremtettek, méltó lezárásaként az ünnepi alkalomnak.

Május 15–17. között az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE) kezdeményezésére (Muzsnay Árpád főtanácsos) és a szatmárnémeti G. M. Zamfirescu Kulturális Központ támogatásával szervezte meg a Dsida – Páskándi – Jakabffy – Markovits és Szilágyi Napokat.

Az esemény keretében emlékeznek meg a 90 esztendővel ezelőtt Szatmárhegyen született és gyerekeskedő, majd Szatmárnémetiben diákoskodó Páskándi Géza költőről, dráma- és prózaíróról, a 85 esztendeje, az akkori Szatmár megyéhez tartozó Nagysomkúton született és Szatmárnémetiben érettségizett Szilágyi Domokos költőről, esszéíróról, a Szatmárnémetiben született és érettségizett Dsida Jenő költő halálának 85. évfordulójáról; a Kisgércén született és Szatmárnémetiben érettségizett, egy ideig az iskolavárosában is tevékenykedő Markovits Rodion újságíró halálának 75. évfordulójáról, valamint az élete végén a Szamos parti városban élt és 60 esztendeje Szatmárnémetiben eltemetett Jakabffy Elemér kisebbségpolitikusról, a Magyar Kisebbség című folyóirat alapítójáról.

Részletes program

Szatmári Évfordulós megemlékezések

Dsida | Páskándi | Jakabffy | Markovits | Szilágyi

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület a Szatmárnémeti Polgármesteri Hivatallal és a G.M. Zamfirescu Kulturális Központtal közösen 2023. május 15-e és 17-e között.

Szatmári megemlékezések évfordulók jegyében címmel emlékezik születésük, vagy haláluk kerek évfordulója alkalmából Páskándi Géza költőre, dráma- és prózaíróra, Szilágyi Domokos költőre, esszéíróra, Dsida Jenő költőre, Markovits Rodion prózaíróra és Jakabffy Elemér folyóiratszerkesztőre, kisebbségpolitikusra.

2023. május 15., hétfő, 19:00

Ünnepi megemlékezés és koszorúzás Dsida Jenő szatmári szobránál, a Titulescu téri parkban.

Köszöntőt mond: Muzsnay Árpád, az EMKE főtanácsosa, Kereskényi Gábor Szatmárnémeti polgármestere. Beszédet tart Schönberger Jenő Szatmárnémeti római katolikus megyéspüspöke, Fehér Imola Méhes György-debütdíjas költő, a Kölcsey Ferenc Főgimnázium tanárnője.

Fellép: László Zita színművész (Szatmárnémeti), Petneházy Attila színművész (Nyíregyháza)

Szavalnak: Kádár Tóth Gergő, a Hám János Római Katolikus Líceum diákja, Bors Hajnalka, a Református Gimnázium diákja, Urbán Zsófia, a Kölcsey Ferenc Főgimnázium diákja, Kádár Adrienn, a Református Gimnázium diákja, Loga Szilárd, a Kölcsey Ferenc Főgimnázium diákja, Csorvási Panka, a Hám János Római Katolikus Líceum diákja-

A koszorúzást alatt díszőrséget állt a 44-es számú Dsida Jenő Cserkészcsapat Halász Zita csapatvezető irányításával.

2023. május 16., kedd, 9:00 és 20:30 között

Irodalmi tanácskozás Páskándi Gézáról, Dsida Jenőről, Jakabffy Elemerről, Markovits Rodionról és Szilágyi Domokosról a Szatmári Iparosotthon előadótermében (Ştefancel Mare, volt Kazinczy utca 18. szám).

Első rész, irodalmi tanácskozás 9:00–13:30 között

A jelenlevőket köszönti Muzsnay Árpád közíró, az EMKE főtanácsosa (Szatmárnémeti)

Tanácskozásvezető 9:00 és 11:00 között: Láng Gusztáv irodalomtörténész (Táplánszentkereszt)

Előadások: Cseke Péter irodalomtörténész (Kolozsvár): *Páskándi tetszhalott esszéfolyama, avagy A vándor-líra életre keltése*; Bertha Csilla irodalomtörténész (Debrecen): „*A mindenségnek fáj dalom*” – *Dsida-versek angolul*; Lisztóczy László irodalomtörténész (Eger): *Reményik Sándor és Dsida Jenő barátsága*; Bilibók Karola közíró (Kolozsvár): *Szilágyi Domokos és Kántor Lajos kapcsolata a Kántor-hagyaték tükrében*; Végh Balázs Béla irodalomtörténész (Börvely): *Dsida Jenő hosszúversei*

Tanácskozásvezető 11:30 és 13:30 között: Bertha Zoltán irodalomtörténész (Debrecen)

Előadások: Egyed Emese irodalomtörténész (Kolozsvár): *A Kalota Kiadó – Szilágyi Domokos-programja*; Pop Felician műfordító (Szatmárnémeti): *Rodion Markovits – la răspântia dintre culturi* (Markovits Rodion – a kultúrák találkozásánál); Láng Gusztáv irodalomtörténész (Táplánszentkereszt): *A költői szereptudat árnyalatai Szisz költészetében*; Cs. Nagy Ibolya irodalomtörténész (Debrecen): *Olvasatváltozatok, értelmezési lehetőségek: a „hatodik érzékszerv” segítségével – Dsida Jenő: Nagycsütörtök*

Második rész, az irodalmi tanácskozás folytatása 16:00–20:30 között

Tanácskozás-vezető 16:00 és 17:50 óra között: Egyed Emese irodalomtörténész (Kolozsvár)

Előadások: Dávid Gulya irodalomtörténész (Kolozsvár): *Egy történelmi dráma a műfaj-újítás és a befogadó közeg konfliktusának szorításában: A Vendégség kortárs fogadtatása és hazai visszhangja*; Bertha Zoltán irodalomtörténész (Debrecen): *Transzszilván „lélekmentők” – Páskándi Géza esszéi erdélyi írókról*; Pécsi Györgyi irodalomtörténész (Budapest): *A költő halál Szilágyi Domokos Petőfi-verseiben*; Varga Attila alkotmányjogász (Szatmárnémeti): *Jog az irodalomban. Jogelméleti témák Dsida Jenő, Szilágyi Domokos költészetében és Páskándi Géza drámáiban.*

Tanácskozás-vezető 18:20 és 20:30 között: Dávid Gyula irodalomtörténész (Kolozsvár)

Előadások: Márkus Béla irodalomtörténész (Debrecen): *Falu, a háború idején (Markovits Rodion: Sánta farsang)*; Szekernyés János közíró (Temesvár): *Az Avasból a világhírnévig – Markovits Rodion közésszépírói pályaképe*; Bodó Barna politológus (Temesvár): *Az első húsz év – Jakabfy Elemérés Páll György 1938-as Bánság-monográfiájáról*

Zárásként – könyvbemutatók

Dávid Gyula bemutatja a *Petőfi Erdélyben* című könyve legújabb kiadását, Cseke Péter bemutatja Páskándi Gézáról szóló tanulmánykötetét, Felician Pop bemutatja Markovits-monográfiáját, Bodó Barna bemutatja esszé- és tanulmánykötetét.

2023. május 17., szerda délelőtt irodalmi kirándulás

Szatmárnémeti

8:45 Indulás az irodalmi kirándulásra

9:00 Jakabffy Elemér sírjának megkoszorúzása (Hídon túlírómai katolikustemető)

Beszédet tart: Schönberger Jenő római katolikus megyéspüspök; Pataki Csaba Szatmár Megye Tanácsának elnöke, A szülőföld nevében szól: Szekernyés János közíró (Temesvár)

Szatmárhegy

10:30 A szülőház telkén Páskándi – emléktáblájának megkoszorúzása (Páskándi, volt Călărași utca)

A költőt idézi: Láng Gusztáv irodalomtörténész (Táplánszentkereszt); Szaval: László Zita színművész (Szatmárnémeti)

11:00 Az állandó Páskándi-kiállítás megtekintése (a Szatmárhegyi Községi Könyvtárban)

A kiállítást és a könyvtárat bemutatja: Marián Éva, a község könyvtárosa

11:45 Megemlékezés és koszorúzás a Páskándi-szobornál (Fő út melletti park). Köszöntőt mond: Muzsnay Árpád, az EMKE főtanácsosa, A költőt idézi: Dávid Gyula irodalomtörténész (Kolozsvár)

Szaval: László Zita színművész (Szatmárnémeti)

Szatmárnémeti

12:30 Koszorúzás a Szilágyi Domokos szobornál (Ravensburg sétány)

A költőről beszél: Dávid Gyula irodalomtörténész (Kolozsvár)

Láng Gusztáv irodalomtörténész (Táplánszentkereszt), szaval: László Zita színművész (Szatmárnémeti)

A versmondó diákokat felkészítő tanerők:

Fazekas Katalin, Fórizs–Kiss Imola, Gál Gyöngyi, Heinrich Andrea, Szász Anna, Varga-Bressel Christiane

Médiatámogatók: City Rádió, Szatmári Friss Újság, szatmar.ro, Kolozsvári Rádió, Nagykárolyi, Anzicsz, maszol.ro

Ehhez a programhoz kapcsolódóan, május 17-én, Dsida Jenő születésnapján, megkoszorúztuk az EMKE által állított Dsida Jenő emléktáblát Kolozsváron, a Fürdő (Card. I. Hossu) utcában. A megemlékező koszorúzást szeretnénk hagyományossá tenni.

Május 23–25. között, a Magyar Népművelők Egyesületének Közgyűlésére kapott meghívást az EMKE. A Budafokon megrendezett közgyűlés alakalmával tartott konferencián az EMKE eredményeiről és terveiről számolt be Széman Péter elnök.

Június 24-én Tóth Guttman Emese elnökségi tagunkkal közösen vettünk részt és üdvözlöttük a tordaszentlászlói kórustalálkozót, megkoszorúzva Szent László szobrát, valamint Guttman Mihály tiszteletére állított kopjafát.

Június 18-án Fleisz János partiumi alelnök ünnepélyes keretek közt adta át a kiváló közművelő díjat a Szent László egyesületnek.

Június 18-án, az EMKE szervezésében ismételtén bemutatásra került a Vasvári Pálról szóló kötet, melyet a Vallásszabadság Házában Péntek László, Körösfő volt polgármestere, a Vasvári Pál Polgári Egyesület nevében mutatott be.

Július 9–14. között rendezték meg Budapesten az L. Országos Honismereti Akadémiát. Az ötnapos konferencia Budapest egyesítésének 150. évfordulója alkalmából a modern főváros létrejöttével és az azt követő évtizedekben való fejlődésével foglalkozott, a téma legkiválóbb kutatóinak közreműködésével. Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesületet Széman Péter elnök és Fleisz János partiumi alelnök képviselte. A jeles esemény alkalmából az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület a Honismereti Szövetség részére „a Kárpát-medencei honismereti törekvések támogatásáért, valamint a Honismeret folyóirat alapításának 50. évfordulója alkalmából” díszoklevelet adományozott, melyet Széman Péter adott át a Honismereti Szövetség elnökének, Debreczeni-Droppán Bélának az Akadémia megnyitóján az Országház felsőházi termében.

Augusztus 10-én, a Minerva-ház Pincegalériájában került sor a Miklosovits László (Albertirsa) képeiből összeállított kiállítás megnyitójára az EMKE és a Kolozsvár Társaság közös rendezésében.

Augusztus 12–20. között került megrendezésre a XIV. Kolozsvári Magyar Napok, melyeken az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület – EMKE és az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Ifjúsági Szervezet – EMKISZ a következő programokkal volt jelen.:

Szabédi nyílt nap és Nekünk ZÖLD! környezettudatossági műhely

2023. augusztus 15., kedd, 10–17 óra

Helyszín: EMKE Szabédi László Emlékház (Lázár / Gh. Lazăr utca 30.)

Tizedik alkalommal hirdet nyílt napot az EMKE a Szabédi László Emlékházban.

Egész napos programjaink között kicsik és nagyok, fiatalok és régebb óta fiatalok egyaránt megtalálják azt, ami megszólítja őket. Bepillantást nyerhetnek egy kutatókönyvtár mindennapjaiba, megtekinthetik a Szabédi-emlékszobát, valamint különféle műveltségi, történelmi, anyanyelvi (társas)játékokat próbálhatnak ki!

A Szabédi nyílt napon belül, 14:00 órától szervezi meg az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Ifjúsági Szervezete, az EMKISZ a Nekünk ZÖLD! környezettudatossági műhelymunkáját is.

2023. augusztus 17., csütörtök, 17:30 óra

Dr. Sári Zsolt, a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum általános főigazgató-helyettese előadása

Helyszín: Györkös Mányi Albert Emlékház (Majális / Republicii utca 5/1.)

Címe: Erdély a Szabadtéri Néprajzi Múzeumban. Épületek, tárgyak, történetek.

A Szabadtéri Néprajzi Múzeum 2022-ben adta át új, Erdély népi építészetét és életmódját reprezentáló épületegyüttesének első ütemét. A székely kisvárost hat épület, az erdélyi falut öt porta és az egyházi telken álló unitárius templom, iskola, kultúrház jeleníti meg. A falak azonban nem csupán építészeti és kulturális értékeket és sajátosságokat őriznek, hanem olyan egyedi emberi sorsokat és történeteket mutatnak be a társadalom minden rétegéből, amelyeken keresztül átfogó és hiteles képet kaphatunk Erdély történelméről. A Múzeum kiállításai – a modern interpretációs eszközök – először és egyedi módon mutatják meg Erdély sokszínűségét, a magyar kultúra számára meghatározó vonásait.

Az épületekben a hagyományos enteriőrök mellett, termes kiállítások, multimédiás bemutatók ismeretátadási helyszínek egyaránt helyet kaptak. Olyan témák is megjelennek a kiállítások között, mint a migráció, Kós Károly és Sepsiszentgyörgy, az erdélyi örmények, a szászok kivásárlása, Bartók Béla vagy az erdélyi szabadkőművesség. A kiállításinkat előszereplős múzeumi színház, az élő történelem teszi emberközelivé.

2023. augusztus 19., szombaton 9 órától

KMN örömfőzés

Helyszín: Törökvágási Falumúzeum (Romulus Vuia Nemzeti Etnográfiai Park)

Augusztus 30-án az Essig József által kezdeményezett és a STARS Galéria által elindított Reményik megemlékezésre került sor a Házsongárdi temetőben. A megemlékezésen Széman Péter, az EMKE elnöke köszöntőjében méltatta a két kivételes személyiség emlékét, valamint áhítatot tartott Kerékgyártó Imola evangélikus-lutheránus lelkész. Az eseményen Marosán Csaba, a Kolozsvári Állami Magyar Színház elismert színművésze mondott verset, a megemlékezés ünnepélyes zárása pedig egy különleges műsorral várta önöket: közreműködnek Albert Júlia színművész és Szőcs Judit, az RMPSZ volt alelnöke, akik szívet melengető előadásukkal emelik az alkalom színvonalát.

2023. szeptember 7-én az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Vetró András szobrászművésznek az ifjúság művészeti neveléséért, a magyar történelmi és kultúrtörténeti személyiségek sokrétű művészi megformálásáért Életműdíjat adományozott.

2023. szeptember 23-án, fennállásának 30. évfordulóját ünnepelte a HUM Szarajevói Magyar Polgárok Egyesülete. A jubileumi ünnepi műsor alkalmával az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület díszoklevélben részesítette az ünneplő egyesületet, a bosznia-hercegovinai magyarság szellemi életének fellendítéséért, az összmagyarság vérkeringésébe való bekapcsolásáért, hagyományteremtő munkájáért.

2023. október 6-án a Házsongárdi temetőben álló Tamás András honvéd alezredes emlékoszlopánál emlékeztek az aradi tizenhárom vértanúra. Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület és ifjúsági szervezete koszorúzott.

Ugyanazon a napon, október 6-án, a kitartó és értékes tevékenységének elismeréséül, a Fehér megyei RMDSZ elnököt, egyesületi vezetőt, mecénást, program- és eseményszervezőt, Ladányi Árpád Csaba ügyvédet az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület kiváló közművelői díjjal jutalmazta, melyet a gyulafehérvári egyetemisták kultúrotthonában adott át Serfőző Levente, az EMKE alelnöke.

2023. október 7-én az EMKE egyik társszervezője volt az Aranyosgyéresi Napok keretein belül a Reményik Sándor költő emléke előtt tisztelgő konferenciának. Előadást tartott Egyed Emese, Farkas Zoltán és Nagy Béla, valamint átadták a Reményik-díjakat.

2023. október 15. Részvétel és koszorúzás a szilágynagyfalui Arany János Napokon.

2023. október 21-én az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület kiváló közművelői oklevéllel díjazta Kun-Gazda Kinga-Viola és Kun-Gazda Gergely munkásságát, melyet Serfőző Levente, az egyesület alelnöke a dévai Szent Antal Községi Házban szervezett kulturális műsor keretén belül adta át.

2023. november 8-án a Nemzeti Művelődési Intézet 18. alkalommal rendezte meg stratégiai konferenciáját *Állandó értékek – Új nézőpontok* címmel. Az előadások fókuszában a következő időszak generációs, társadalmi és digitális kihívásai álltak. Az EMKE képviselőjében Széman Péter elnök és Ács Zsolt irodavezető vettek részt a rendezvényen.

2023. november 17–18.: részvétel az Erdélyi Múzeum Egyesület által megrendezett a Magyar Tudomány Napja Erdélyben rendezvénysorozaton.

2023. november 19-én az EMKISZ főszervezésében és az EMKE társszervezésében került megrendezésre a Magyar Nyelv és Szórvány Napja esemény. A részletes program az EMKISZ beszámolójában olvasható.

2023. november 21–22-én tartotta a Magyar Vidéki Múzeumok Szövetsége (MVMSZ) idei őszi közgyűlését és szakmai konferenciáját. Az eseménynek Békéscsaba Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala díszterme adott otthont. Az EMKE-t, az MVMSZ tagját Széman Péter elnök és Ács Zsolt irodavezető képviselte.

2023. november 23–25. között a Kárpát-medence számos régiójából érkező kulturális szervezetek és vezetőik részvételével zajlott a Kárpát-medencei Partnerségi Konzultáció és Műhelymunka, melynek

helyszíne Magyarokanizsa volt. Az eseményen a Felvidékről, Kárpátaljáról, Erdélyből, Székelyföldről és a Délvidékről érkező regionális koordinátor szervezetek képviselői találkoztak a Nemzeti Művelődési Intézet vezetőivel és munkatársaival. Az EMKE képviselőiben Kovács Lilla és Brînzan-Antal Cristina vettek részt a konferencián.

A Kolozsvári Rádió magyar adása, a Román Televízió bukaresti és kolozsvári stúdiója, az Erdélyi Televízió több műsorába kapott meghívást, illetve nyilatkozott drd. Brînzan-Antal Cristina, kutató, a Szabédi Emlékház vezetője, dr. Széman Emese Rózsa, kutató, kulturális referens, Kovács Lilla titkárnő, valamint alulírott, beszámoló az EMKE programjairól, eredményeiről, terveiről.

Az elmúlt esztendőben az EMKE a következő elismerésekben részesült:

– emléklap a XIV. Kolozsvári Magyar Napokon való részvételért (külön az EMKE, a Szabédi és a Györkös Mátyás Emlékház is)

VI. TOVÁBBI TERVEK

Nyilvánvalóan folytatjuk hagyományos programjainkat, és amennyiben lehet ezek megújításán is dolgozunk. Itt szólhatunk a Györkös Mátyás Albert Emlékház programsorozatairól, részvételünk a magyar kultúra napi rendezvényeken (Zenta, Kolozsvár, szórvány), Szabédi Napok, Tordaszentlászlói kórustalálkozó, Kolozsvári Magyar Napok, Reményik-megemlékezés stb.

A jelentősen megváltozott kulturális és gazdasági körülmények között szeretnénk megújítani a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal stratégiáját, bővítve együttműködésüket a Kerekasztal tagjaival, így téve lehetővé egymás megismerését, és az egy nemzethez való tartozás érzésének erősítését. Ezen cél megvalósításának érdekében javasoljuk a Nemzeti Művelődési Intézetnek is az immár több mint 10 évvel ezelőtt megkötött Stratégiai Egyezmény újragondolását, megerősítését.

Az NMI segítségével a beindult szakkörökben tevékenykedő tagok szakmai képzését segítjük elő továbbra is 2024 folyamán. Ugyanakkor nem mondunk le a kulturális szakemberképzések újraindításáról sem, melyben segítséget remélünk az NMI-től, valamint szeretnénk újraindítani a koronavírus miatt abbamaradt saját képzéseinket is.

További feladataink közé tartozik a magyar házak hálózatának építése, ha ezt a tevékenységet nagymértékben immár át is vette az RMDSZ ügyvezető elnöksége, de továbbra is szükségesnek látjuk a Magyar Házak időnkénti találkozóinak megtartását.

Lehetőségeinkhez képest a Szabédi László Emlékház irodalmi hagyatékát is tovább szeretnénk bővíteni, folytatni az elkezdett katalogizálásokat és digitalizálást. Ehhez sikerült beszerezniünk egy gyors digitalizáló készüléket. Az irodalmi hagyatékok feldolgozását jelenleg Brînzan-Antal Cristina végzi mint alkalmazott, munkáját mesteris hallgatók segítik. Jó lenne alkalmazotti létszámunkat növelni, részben a

Györkös Mányi Emlékházhoz kiegészítő, valamint a Szabédi-házhoz digitalizáló munkatárs vagy ösztöndíjas személyében. Talán ez utóbbi megoldás a járhatóbb út.

Időszerű lenne a koronavírus-járvány és a nehéz gazdasági helyzet miatt abbamaradt próbálkozásokat újraindítani a Szabédi László Emlékszoba felújítása érdekében, ami a kiállítás anyagának bővítését jelentené modern kiállítási interaktív eszközökkel, hang- és képanyaggal. Szeretnénk, hogyha az EMKE – Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet égisze alatt létrejönne az erdélyi (romániai) írói és színházművészeti hagyatékok tára.

Szeretnénk egy gyűjtést kezdeményezni pénzalap létrehozására, abból a célból, hogy kiírható legyen egy alkotói pályázat Janovics Jenő mellszobrának elkészítése céljából, melyet a Kolozsvári Magyar Színház előtt kerülne elhelyezésre.

A Szabédi-ház Látópontjának jegyében közművelődési szakmai csoportokat szeretnénk fogadni.

Továbbra is aktívan részt kívánunk venni az Erdélyi Értéktár Bizottság munkájában, valamint javaslatokkal az értéktár bővítésében.

Erőnköz mérten folytatni kívánjuk az Egyesület könyvkiadói tevékenységét.

VII. PARTNERSZERVEZETEINK

Az elmúlt időszakban az EMKE Országos Elnöksége a következő egyesületekkel, civil szervezetekkel és intézményekkel működött együtt a különböző programok lebonyolítása során:

1. – hazaiak: EMKISZ, Erdélyi Múzeum Egyesület, Romániai Magyar Dalosszövetség, Kriza János Néprajzi Társaság, Romániai Magyar Zenetársaság, Barabás Miklós Céh, Romániai Magyar Népművészeti Szövetség, Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság, Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet, Partiumi és Bánsági Műemlék és Emlékhely Társaság, Kallós Zoltán Alapítvány, Téka Alapítvány, Heltai Gáspár Könyvtári Alapítvány, Kolozsvár Társaság, Korunk Stúdió, Homo Ludens Alapítvány, Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtár, Kőváry László Honismereti Kör, a nagyenyedi dr. Szász Pál Egyesület – Magyar Ház, Teleki Magyar Ház Nagybánya, a Medgyesi EMKE Millennium Ház, a kalotaszegi Bokréta Kulturális Egyesület, a kovásznai Kőrösi Csoma Sándor Közművelődési Egyesület, Domokos Géza Egyesület, Kovászna Megyei Művelődési Központ, Hargita Megyei Kulturális Központ, Törökvágási Református Egyházközség, Kolozsvár Belvárosi Unitárius Egyházközség, Bethlen Kata Diakóniai Központ, Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet, Alsóvárosi Református Egyházközség, Anyanyelvpolók Szövetsége, Georgius Aranka Társaság, Áldás Népeesség Egyesület, Tamási Áron Kulturális Egyesület (Farkaslaka), Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, Szórvány Alapítvány Temesvár, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, HÍD – Szebeni Magyarok Egyesülete, az RMDSZ országos elnöksége, RMDSZ Főtitkárságának Kulturális Főosztálya, valamint Társadalomszervező Főosztálya, az RMDSZ Kolozs megyei Szervezete, Iskola Alapítvány, Kolozsvári Művészeti Múzeum; a Liszt Intézet Magyarország Kulturális

Központja (Sepsiszentgyörgy), Báthory István Alapítvány (Szilágysomlyó), Erdélyi Művészeti Központ (Sepsiszentgyörgy)

2. – határon túliak: Miniszterelnöki Hivatal Nemzetpolitikai Államtitkársága, Kulturális és Innovációs Minisztérium, Külgazdasági és Külügyminisztérium, NMI Művelődési Intézet Nonprofit Kft., Magyar Művészeti Akadémia, Nemzetstratégiai Kutatóintézet, EMKE Észak-Magyarországi Képviselete – Sárospatak, Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia, Anyanyelvapolók Szövetsége – Budapest, Magyar Népművelők Egyesülete, Debreceni Egyetem, Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet – Budapest, Civil Összefogás Fórum, A Művelődés Háza és Könyvtára – Sárospatak, Határon Túli Magyarorságot Alapítvány – Pécs, Pécsi Egyetem diaszpóra programja, Civil Információs Centrum, Szolnok, Csemadok (Felvidék), a Csemadok Magyar Művelődési Intézete (Dunaszerdahely), Vajdasági Magyar Művelődési Intézet (Zenta), Vajdasági Magyar Kulturális Szövetség (Szabadka), Alsólendvai Magyar Művelődési Intézet (Muravidék), Európa Ház – Kárpátalja, Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége, Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület (Szürte), Százak Tanácsa – Budapest, Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (Budapest), a magyarországi Teleházak Szövetsége, Kárpát-medencei Online Oktatási Központ, TEMI – Területi Művelődési Intézmények Egyesülete, Magyar Vidéki Múzeumok Szövetsége, Hadtörténeti Múzeum és Intézet Budapest, Petőfi Irodalmi Múzeum – Budapest, Szent Mihály Szekere Vándorsszínház, Magyar Művelődési Társaság (Budapest), ELTE Digitális Műhely, amely együttműködik a Magyar Nemzeti Levéltárral., Magyar Közösségépítők Értékszövetsége Egyesület.

VIII. KIADVÁNYOK, PUBLIKÁCIÓK

1. *Másnak térkép e táj, Fedezzük fel Erdővidéket! Munkafüzet.* Szerk.: Lakatos Csilla. Kiadó: Tortoma Könyvkiadó, EMKE. 2023.
2. *Másnak térkép e táj, Ördögösfüzes és környéke.* Könyv. Szerkesztő: Turi Sarolta-Ildikó. Kiadó: Ábel Kiadó, EMKE, 2023.
3. Brînzan-Antal Cristina: *Etnikai határokon átívelő közösségek: A szórványban működő magyar civil szervezetek kutatásának elemzés;* Kulturális Szemle, Debrecen, 2023. december 22.

IX. DÍSZOKLEVELEK, OKLEVELEK, KITÜNTETÉSEK

Dávid Gyula, az EMKE tiszteletbeli elnöke Kincses Kolozsvár díjban részesült a Kolozsvári Magyar Napok nyitóünnepségén, augusztus 12-én.

Muzsnay Árpád főtanácsos Kallós Zoltán a Külhoni Magyarságért díjban részesült 2023. augusztus 19-én.

Ábrám Zoltán, az EMKE alelnöke, az augusztus 20-i ünnep alkalmából magyar állami kitüntetést – a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét – vehette át szeptember 12-én Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusán.

Dr. Széman Péter, az EMKE elnöke az Erdélyi Múzeum Egyesület Orvostudományi és Gyógyszerészeti Szakosztályának Csögör Lajos-díját vehette át 2023 áprilisában a csíkszeredai tudományos ülésen.

Munkájuk elismeréseként, a kistérségekben kiváló közművelő tevékenységet folytató személyeknek több oklevelet bocsátottunk ki Bihar, Brassó, Fehér, Hunyad, Maros, Szatmár, Szeben, Szilágymegye megyékben.

X. ADMINISZTRATÍV ÜGYEK

A szervezet életében ez a folyamat kettős: egyrészt az egyesület saját belső életének adminisztrációja, másrészt a társszervezetekre (és nem csak) is kiható adminisztráció. Ezért a munkáért az Országos Elnökség részéről elsősorban Ács Zsolt, valamint Kovács Lilla felelt.

X. 1. Belső adminisztráció

Az Egyesület belső adminisztrációját részben a vagyoni helyzet állandó igazgatása, az intézményi működést biztosító források megszerzése és ezen alapoknak szakszerű és hatékony elköltése, elszámolása jelenti.

X. 2. Közösségi kihatású adminisztráció

A közösségi kihatású adminisztráció igencsak sokrétű.

Az EMKE elnöke révén részt vettünk a Communitas Alapítvány művelődési szaktestületének döntéshozatalában.

További kapcsolatépítésre törekszünk a fiókszervezeteink, különböző társszervezeteink között, valamint a fiók- és társszervezetek és a külföldi partnerintézményeink, elsősorban a Kárpát-medencei Kulturális Kerekasztal intézményei között, melynek jelenlegi szóvivője az EMKE elnöke, valamint a Nemzeti Művelődési Intézettel,

XI. MÉDIAPARTNEREK

Munkánkat támogatják: Szabadság, Szilágysági Szó, Erdélyi Napló.ro, Igen, tessék!, Szatmári Friss Újság.ro Nyugati Jelen, Művelődés, Agnus Rádió, Kolozsvári Rádió magyar adása, Marosvásárhelyi Rádió, Mária Rádió, Paprika Rádió, Kolozsvári TV magyar adása, Erdélyi Magyar Televízió, Brassai Magyar

televízió, Bukaresti TV magyar adása, MTVA (M5, M1), hirhatar.ro, Maszol.ro, Nyugati Jelen.ro, Brassói Lapok, kronikaonline.ro, Erdely.ma, erdelyinaplo.ro, frissujsag.ro, felvidek.ma, 3szek.ro, e-nepujsag.ro, erdon.ro hírportálok.

Ugyanakkor az EMKE programjait különféle levelezési listákon és közösségi portálokon is ismertettük. Az országos elnökségnek, valamint a Györkös Mátyás Emlékháznak külön levelező listája van, amely által a szimpatizánsok tudomást szereznek az intézményben sorra kerülő rendezvényekről.

A Kolozsvári Rádió magyar adásával kötött szerződésünk értelmében az EMKE programjait ismertetik, valamint a Szabédi Emlékház volt vezetője, Széman Emese Rózsa (saját jogán, önkéntesként) állandó anyanyelvű rovatot jelentkezik, *Szóköz* címmel.

XII. ANYAGI FORRÁSOK

Az Egyesület alapműködését részben a Miniszterelnöki Hivatal Nemzetpolitikai Államtitkársága, a Nemzeti Jelentőségű Intézmények finanszírozási programja keretében a Bethlen Gábor Alapon keresztül biztosította, valamint részben az RMDSZ Főtitkársága támogatta, melyet ez úton is megköszönünk. Megjegyezzük, hogy a 2023. évi normatív támogatással a Bethlen Gábor Alap, illetve az RMDSZ felé már elszámoltunk, várjuk elszámolásunk elfogadását.

A koronavírus-járvány, majd később az ukrán-orosz háború okozta gazdasági nehézségek, a 2022-s évi nagy infláció hatásai érződtek 2023-ban is, ehhez jött még hozzá a 2023-as újabb infláció, melyeknek a hatásai tükröződtek az EMKE-nek 2023-as gazdálkodásában. A 2022-es éves nagy infláció mértékét (hivatalosan 16%) nem sikerült ellensúlyozni munkatársaink fizetésében, mivel 2023 elején csak 10%-os fizetésemelést tudtunk biztosítani. Ugyanakkor kollégáink bérszínvonalát méltán érzékelteti az, hogy a 2023-ban elrendelt minimálbér emelés alkalmával minden munkatárs fizetését 2023 október elsejével ismét emelnünk kellett, mivel nem mindnyájan érték el a minimálbért. Ebben a kontextusban kell vizsgálni, hogy ők csak a közművelődési elhivatottságuknak és az EMKE iránti hűségüknek köszönhetően maradtak meg mint munkatársak.

Programjainkat pályázati úton támogatta a Communitas Alapítvány, a Kulturális és Innovációs Minisztérium, a Bethlen Gábor Alap központi és regionális irodái, valamint a Nemzeti Művelődési Intézet

XIII. VAGYONI HELYZET

XIII. 1. Ingatlanok

Az EMKE Országos Elnökségének törzsvagyonát az ingatlanjai képezik.

2013 óta résztulajdonosai vagyunk és működtetjük a Sütő András szülői házat mint Sütő András Emlékház, amely teljesen felújítva várja a látogatókat, de a környezetének rendbetételét még nem sikerült teljesen befejeznünk. Ezen tevékenységünket anyagiak hiányában, tavaly sem tudtuk folytatni, és kilátásaink szerint az idén sem jut rá pénzügyi keret. Szándékunk szerint továbbra is szeretnénk folytatni, és reméljük, hogy előbb-utóbb sikerül előteremteni erre a feladatra is az anyagi fedezetet.

Györkös Mányi Albert Emlékház – Kolozsvár

Az alapidokumentumok szerint ez az EMKE hivatalos székhelye; az Emlékház egyben székhelyül szolgál még a Romániai Magyar Dalosszövetségnek, a Romániai Magyar Zenetársaságnak és a Kőváry László Honismereti Körnek. Itt van a székhelye a 2012 januárjában bejegyzett Asociația Györkös Mányi Albert Emlékház Egyesületnek is.

Szabédi László Emlékház – Kolozsvár

Itt működik az írói hagyatéki könyvtár és kézirtár, valamint a Szabédi-émlékszoba. Szintén itt kapott helyet a *Művelődés* folyóirat szerkesztősége is.

Az EMKE Országos Elnökségének irodája 2020 folyamán átköltözött abba az épületbe, amelyben 1945-ig működhetett, a Magyar utca (jelenleg b-dul. 21 Decembrie 1989) 37. szám alá.

Az Emlékház székhelyül szolgál a Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet, az EMKISZ, a Kolozsvár Társaság, és az Operabarátok Társasága számára is.

Szilágysomlyói EMKE-ház: koncesszionálva van 2026. december 31-ig a Szilágysomlyó és környéke EMKE – Magyar Ház részére.

A Moldvai Csángó Magyarok Szövetségének kezelésében levő bákói tömbházlakásra vonatkozóan 2015. január 1-én megkötöttük az új koncessziós szerződést, melyet meghosszabbítottunk 2026. december 31-ig.

Pusztinai Magyar Ház: 2012-ben koncesszionálási szerződést kötöttünk az épületet fenntartó csíkszeredai székhelyű Pusztinai Házért Egyesülettel, amit meghosszabbítottunk 2026. december 31-ig.

XIII. 2. Infrastruktúra-bővítés

Sajnos 2023 folyamán sem tudtuk folytatni infrastrukturális bővítésünket, valamint a nagyon szükséges karbantartási munkálatokat is csak a halaszthatatlan esetekben tudtuk elvégezni. Reméljük, hogy az idén lehetőségünk nyílik a Györkös Mányi Albert emlékházban felújítási munkálatokat végezni, figyelembe véve a tavalyi beázást. Ilyen jellegű nagyobb tevékenységgel, nem lévén rá pénzügyi keretünk, nem számolunk 2024-ben sem, de reménykedünk, hogy lesz anyagi fedezetünk a szükséges állagmegóvási munkálatok elvégzéséhez. Egyetlen beruházásunk 1 db hordozható szkener, amit a Magyar Kultúráért Alapítvány, Petőfi Kulturális Ügynökség, Művelődés közművelődési havilap támogatása pályázat lebonyolítása révén szereztünk be, amit kitűnően hasznosíthatunk a hagyatékok digitalizálásánál.

XIV. MUNKATÁRSÁK

XIV. 1. Fizetett állandó alkalmazottak

Az eltelt közgyűlés óta az EMKE Országos Elnökségének az elnöki munkakörön kívül állandó fizetéses alkalmazottja volt Kós Katalin, a Györkös Mányi Albert Emlékház vezetője, drd. Brínzan-Antal

Cristina kutató, a Szabédi Emlékház vezetője, Ács Zsolt, az Országos Elnökség irodavezetője, dr. Széman Emese Rózsa kutató, Kovács Lilla titkárnő.

XIV. 2. Fizetett bedolgozók

Állandó bedolgozói munkakörben tevékenykedik Katona Réka könyvelő.

Egyszeri javadalmazásban részesülnek a cenzori tevékenységet vállaló Imecs Veronka és László Edit.

A Másnak térkép e táj program keretében: összesen 12 személy kapott egyszeri honoráriumot

1. Koordinátorok honorárium: 2 személy (1 Barót és 1 Ördögösfüzes)
2. Helytörténész honorárium: 2 személy (1 Barót és 1 Ördögösfüzes)
3. Kutató honorárium: 2 személy (1 Barót és 1 Ördögösfüzes)
4. Tördelő honorárium: 2 személy (1 Barót és 1 Ördögösfüzes)
5. Designer honorárium (borítóterv, grafika): 2 személy (1 Barót és 1 Ördögösfüzes)
6. Korrektor honorárium: 2 személy (1 Barót és 1 Ördögösfüzes)

ASzakkör program keretében összesen, mit regionális koordinátorok 8 személy (Nagybánya, Szilágy megye, Arad megye, Szászrégen és környéke, Szamosújvár és környéke, Szatmár megye, Bakó megye) kapott kétszeri bedolgozói honoráriumot.

XIV. 3. Önkéntesek, közreműködők

Elsősorban köszönettel tartozunk jogtanácsosunknak, Máté András Levente ügyvédnek, aki önzetlenül segítségünkre van minden jogi gondunk megoldásában.

Köszönettel tartozunk még önkénteseinknek az irattári anyagok feldolgozásában, valamint az EMKISZ által is biztosított önkénteseknek – munkatársainkon kívül – a közgyűlés lebonyolításához nyújtott segítségért, a Kolozsvári Magyar Napokon való részvételért, itt első sorban figyelembe véve az utolsó napi örömfőzést. 2023-ban 9 önkéntes és közreműködő segítette munkánkat. Ugyanakkor itt is köszönettel tartozunk a Györkös-ház önkénteseinek is. Az önkéntesek számának növelését reméljük a tavalyi közgyűlésen bemutatott Iskolai Közösségi Szolgálat a romániai felsőoktatásban felmérés alapján megnyíló lehetőségek igénybe vételével.

XV. AZ EMKE VEZETŐSÉGE

Országos Elnökség

Tiszteletbeli elnök: Dávid Gyula

Elnök: Széman Péter

Főtanácsos: Muzsnay Árpád

Régiós alelnökök: dr. Ábrám Zoltán (Marosvásárhely, Közép-Erdély), Fekete Réka (Arad, Bánság), Fleisz János (Nagyvárad, Partium), Serfőző Levente (Nagyszeben, Dél-Erdély, szórvány)

Elnökségi tagok: Balázs Bécsi Attila (Szamosújvár), Imreh István (Sepsiszentgyörgy), Ferencz Angéla (Csíkszereda)Tóth Guttman Emese (Kolozsvár)

2024. április havában

dr. Széman Péter, elnök

Elnöki beszámoló az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Ifjúsági Szervezetének 2023-as évi tevékenységéről

2023. március 25. – 2024. március 23.

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Ifjúsági Szervezete a következő tevékenységeket szervezte meg az elmúlt évben:

2023. április 21-22.	IX. Könyvturi
2023. június 30. – július 2.	EMKISZ képviselet a 14. Hungarikum Napokon (Nagyszeben)
2023. augusztus 13-20.	Programok a 14. Kolozsvári Magyar Napokon
2023. november 4.	IX. Legszebb Erdélyi Magyar Dal Gála
2023. november 19.	Magyar nyelv és magyar szórvány napja + őszi könyvturi

Hagyományos nagyprogramjaink:

A IX. Könyvturi 2023. április 21-22. között zajlott a Vallásszabadság Házában. Sajnos a Szabók Bástyája olyan programra volt lefoglalva, amit nem lehetett áttenni vagy módosítani. A helyszínt emiatt meg kellett változtatnunk, de mégis sikeresnek bizonyult a rendezvény, ugyanis körülbelül 400 látogatót számoltunk a két nap alatt. Ismét több száz könyv talált gazdára. A IX. Könyvturi témája *Kultúra a felhőben* volt. A járvány utáni nehézségek miatt úgy döntöttünk, hogy a Könyvturi Élőkönyvtár programját lassan-lassan elengedjük. Az emberek szeretnek nézelődni, könyveket válogatni, de elég sok nehézségbe ütközött az a része, hogy „kölcsonözzenek” ki élőkönyveket. Már sok helyen csak Könyvturiként jelenik meg, de 2024-ben már teljesen ki fog maradni az élőkönyvtár megnevezés. Mindemellett, áprilistól sikerült a Szabédi László Emlékházban egy állandó könyvturis polcot is működtetni, amely munkanapokon látogatható.

A IX. Könyvturi programja:

április 21., péntek

11:00-18:00 – Könyvturi

14:30 – Kultúra a felhőben 1. – Hogyan alakul ki a közösségi tartalomgyártás?

Online médiafogyasztás: a részvételi kultúra és a reprezentációk terjedése. Ilyen izgalmas témával indul a IX. Könyvturi • élőkönyvtár első előadása pénteken, 14:30 órától!

Az előadás főszereplői: Dr. habil. Glózer Rita PhD, a Pécsi Tudományegyetem Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék egyetemi docense, illetve Dr. Szász István Szilárd hálózatkutató, újságíró. A beszélgetést moderálja: Birtalan Albert, televíziós és rádiós riporter

17:00 – Szamárfül. Az Ampelopsis Versszínház előadása Romhányi József verseiből

április 22., szombat

11:00-18:00 – Könyvturi

15:00 – Kultúra a felhőben 2. – Kulturális tartalomgyártás belső szemmel

Beszélgetőtársak: Szabó Eszter, az Okulusz irodalmi podcast vezetője és P. Kristály Beáta rádiós műsorvezető.

14. Hungarikum Napok – június 30. – július 2., Nagyszeben

Mint az elmúlt években immár hagyományszerűen, 2023-ban is részt vettünk a nagyszebeni Hungarikum Napokon, ebben az évben azonban más minőségben, ugyanis Serfőző Levente, a főszerző felkért, hogy segítsünk be a rendezvény szervezésébe. Örömmel tettünk eleget ennek a felkérésnek, ugyanis annyi év után, már nekünk is szívünkhöz nőtt a Hungarikum Napok. Most viszont, szervezőkként tényleg beleláthattunk a kulisszák mögé is, és reméljük hasznos tagjai voltunk a szervezőcsapatnak.

14. Kolozsvári Magyar Napok – augusztus 13–20.

Kezdetnek augusztus 15-én, kedden az EMKE-vel közösen megtartottuk a már megszokott Szabédi Nyílt Napot, amelynek programjához – szintén hagyományszerűen – egy Nekünk ZÖLD! környezettudatossági műhellyel járultunk hozzá: HERBATÓRIUM – Istenadta csodák pusztá kézzel, gyógynövényekkel, tiszta szívvel Pásztor Krisztina tolmácsolásában.

Pásztor Krisztina, azaz Levendulás Vilma néni a Nekünk ZÖLD! indulásától lelkes és odaadó partnere kezdeményezésünknek, így külön öröm számunkra, hogy új tapasztalatait és útkeresését mi is támogathatjuk. Idei műhelyünkön egy komplex programmal várja az érdeklődőket a Nekünk ZÖLD! keretében, ahol egy kis elméleti bevezetés után mindenki elkészíthet egy pár terméket, aminek az alkalmazását is megtanulhatjuk a műhely folyamán.

Második éve már, hogy az EMKE-vel közösen részt veszünk az Örömfőzésen is. A tavalyi évben a mottónk a következő volt: Az EMKE-kocka el van vetve. Káposztás laskával vártuk az érdeklődőket, illetve Széman Emese Rózsa jóvoltából, elkészült az EMKE-kocka tészta is, amit desszertként osztogattunk a hozzánk érkezőknek.

IX. Legszebb Erdélyi Magyar Dal Gála – november 4.

2023-ban visszatért a Legszebb Erdélyi Magyar Dal az eredeti formájába, ugyanis a MIÉRT egyszeri alkalommal szervezte meg az Erdély Dala versenyét. A 2021-ben kialakított kategóriák működőképesnek bizonyultak, így 2023-ban is megtartottuk őket. Pályázni lehetett egyszemélyes produkcióval és zenekarral is, műfaji megkötés nélkül. A pályázó zenészek és zenekarok jelentkezését a Legszebb Erdélyi Magyar Dal: az év felfedezettje kategóriába vártuk. Fontos megemlíteni, hogy hangsúlyt fektettünk a már sikeres

zenekarokra is, hisz a középpontba a DAL kerül. A pályázó zenészek és zenekarok tehát lehetnek teljesen amatőrök, avagy már jól ismert zenészek. A korhatárral kapcsolatban szintén nem voltak megkötéseink. A felhívásra bármilyen zenei stílusban lehetett nevezni, sőt, kifejezetten bátorítottuk az underground stílusokban alkotókat, hogy dalaikkal színesítsék a hazai zenei palettát. 5 dal került be a döntőbe ebben a kategóriában.

Másik kategóriánkban a közönségnek is teret adtunk: a Legszebb Erdélyi Magyar Dal 2023 címre a rajongók nevezhettek be dalokat. A címre nevezett dalok közül a zsűri szakmai szempontok alapján kiválasztotta a legjobb hat dalt, amelyek közül közönségszavazás segítségével döntött el, hogy melyik lett Erdély legszebb magyar dala. Az egyetlen szabály az volt, hogy csak erdélyi zenekarok 2022. január 1-e után megjelent dalait lehetett benevezni a versenybe. 4 dal került be a döntőbe ebben a kategóriában.

Mindkét kategóriában a dalokat október 15-ig lehetett benevezni, míg a LEMD 2023 címre november 2-ig vártuk a legjobb 4 dalra a szavazatokat. A szakmai zsűri tagjai: Nagy Egon – magyartanár, dalszövegelemző, Nicuța Alin – a Négyes Street zenekar frontembere, Papp Levente – a Kolozsvári Rádió munkatársa, Pap Tibor – a Peron Music Alapítvány elnöke és Romhányi Péter – menedzser (többek között: Curtis Live produkció menedzsere, Lola menedzsere, stb.). A zsűrinek nem volt könnyű dolga, ugyanis az Év felfedezettje kategóriába 28 dal érkezett, míg a LEMD 2023 kategóriába több mint 10 dalt neveztek be, ez összesen közel 50 dal 1 év alatt, ami szép teljesítmény a zenészekről.

Az Év felfedezettje kategóriában a döntős dalok a következők voltak: 3AD – Naplemente a vonaton, Szolga Barbi – Ott a pont, Oncsi – Fájt, Oncsi – Merengő, Blanka & The László – Még akkor is...

A LEMD 2023 döntős dalai a következők voltak: A fülem befogtam! – A Csajod, Merengő – Oncsi, Folyó – Szakács Erika, Úgymintrég – Szintaxis.

A gálaestre november 4-én, este 19:00 órától került sor a Planetárium Caféban. Az Év felfedezettje díjat Oncsi – Fájt című dala nyerte el, ugyanakkor a LEMD kategóriában is Oncsi aratott a Merengő című dalukkal, amely a legtöbb szavazatot kapta a közönségtől!

Emellett egy különdíjban részesítettük a 3AD zenekart, akik a Legjobb dalszöveg kategóriában jeleskedtek.

Sikerült az Erdély Tv-vel partnerséget kötnünk, így a gála után, november 10-én leadták a Multiview Production által készített összefoglalót a gálaestról. A TVR magyar adása szintén leadta a műsort nem sokkal a rendezvény után.

Magyar nyelv és magyar szórvány napja + őszi Könyvturi – november 19.

A tavaszi, „nagy” Könyvturi mellett, most már 6 éve az őszi kiadást is megszervezzük összekötve a magyar nyelv és magyar szórvány napjával. Eddig az EMKE-vel közösen szerveztük, de 2023-ban csatlakozott hozzánk a Georgius Aranka Társaság és az Ampelopsis Versszínház is.

Program: Őszi Könyvturi – Magyar nyelv és szórvány napja

Dátum: november 19. (vasárnap), Időpont: 11:00 - 17:00, Helyszín: Vallásszabadság Háza

Programterv:

11:00 - Kapunyitás

11:00 - 17:00 - Állandó Programok:

- Könyvturi és társasjátékok
- Nyelvi játékok

12:00 - 12:30 - Civil szervezetek helyzete a szórványban

- Előadás: drd. Bîrnzan-Antal Cristina, Szabédi Ház vezető
- Érdekes beszélgetés és betekintés a civil szervezetek mindennapjaiba a szórványban

15:00 - 16:00 - A helység kalapácsa

- Ampelopsis Versszínház felolvasószínházi előadása
- Költészet, színház és művészet találkozása egy lenyűgöző performanszban

16:00 - 17:00 - Közösségi zárás és beszélgetés

- Tapasztalatok megosztása, élmények megbeszélése
- Lehetséges jövőbeli együttműködések kibontakoztatása

Március 15-i programok – 2024. március 15.

Ebben az évben sem maradhattunk ki a kolozsvári magyar ifjúsági szervezetek közös szervezésében megvalósuló, az 1848-49-es forradalomra emlékező programsorból. Szokás szerint részt vettünk a felvonulás és a központi programsor megszervezésében és az ifjúság ajándékként felajánlott kokárdák készítésében. A 15-i ünnepség zárásaként, az ifjúsági szervezetek vezetőivel közösen elhelyeztük koszorúnkat a Bem-emléktáblánál.

Szervezeti képviselő

A Kolozsvári Ifjúsági Civil Konzultatív tanácsban továbbra is tevékenykedünk, ahol a KIFOR (Kolozs Megyei Ifjúsági Fórum) mellett az EMKISZ képviseli a kolozsvári magyar fiatalokat. A Tanács az év folyamán most már szinte heti rendszerességgel ülésezik, amelyben az ifjúságot érintő közpolitikai témákat igyekeznek közvetíteni az önkormányzat részére (munkanélküliség, megélhetés, közlekedés, lakbér, infláció, ösztöndíjak stb.). A gyűlések nagy része a 2023. év elején megnyitott Ifjúsági Központban van a Szentegyház utcában. 2022-23-as évben sikerült 4 ifjúsági közösségi teret nyitni Kolozsváron, melyek ingyenesen elérhetőek ifjúsági civil szervezeteknek. Januárban a Konzultatív Tanács tagszervezeteinek száma meghaladta a 100-at. Az EMKISZ a Konzultatív Tanács tevékenységébe a BBTE Közigazgatás szak hallgatóit is bevonta.

Augusztus 28–30. között részt vettünk Veszprémben a KözösÉg Fesztiválon, melyet a Magyar Közösségépítők Értékszövetsége Egyesület szervezett. A konferencián Kovács Lilla EMKISZ-elnök képviselte a szervezetünket. Érdekes előadásokat hallhattunk többek között a közösségi művelődés, közösségszervezés interaktív megismeréséről.

Reményik-megemlékezést tartott az EMKE 2023. augusztus 30-án a Házsongárdi temetőben, ahol Bîrnzan-Antal Cristina programfelelős alelnök képviselte az EMKISZ-t.

2023. október 22-23. Részvétel és koszorúzás az 1956-os megemlékezésen, ahol Bîrnzan-Antal Cristina programfelelős alelnök képviselte szervezetünket a kolozsvári rendezvényen.

2023. február-augusztus között Bîrnzan-Antal Cristina képviselte szervezetünket a HHRF gyakornoki program és kutatómunka keretén belül az Amerikai Egyesült Államokban.

2023. novemberében RODOSZ Interdiszciplináris konferencián képviselte Bîrnzan-Antal Cristina szervezetünket a BBTE főépületében, Kolozsváron.

Őszi jótékonyági szakkönyv bazár, 2023. november 22-én, ahol szintén Bîrnzan-Antal Cristina képviselte szervezetünket Kolozsváron.

Partnerségek

2022-ben, bár felfüggesztettük, de nem szakítottuk meg együttműködésünket a tatabányai Peron Music Alapítvánnyal – ezen az együttműködésen keresztül csatlakozunk a magyarországi Hangfoglaló Könyvzenei Tehetségkutató és -Gondozó programhoz – 2023-ban sikerült ismét LEMD győztes zenekart delegálni. Együttműködünk továbbra is az Artwise művészeti egyesülettel. Ugyanakkor partnereink között kell megemlítenünk az EMKISZ berkeiből indult Ampelopsis Versszínházat, illetve az ennek jogi háttérrel adó Őszinte Versszínház Egyesületet is, hiszen tevékenységük aktívan összefonódik egyesületünk munkájával. Emellett természetesen idén is fenntartottuk és tovább fejlesztettük kapcsolatainkat az EMKE-vel és annak tag- és fiókszervezeteivel, kiemelten a nagyszebeni Híd Egyesülettel és az EMKE Szilágysomlyó és környéke szervezetével, valamint a szintén szilágysomlyói Báthory Alapítvánnyal.

2024. januárjában egy magyarkanizsai Nemzeti Művelődési Intézet által szervezett találkozón felvetődött a téma, hogy az EMKE Látópont, illetve az EMKISZ Látópöttyként fogadhasson látogatókat Magyarországról. Tulajdonképpen ez a Magyar Közösségépítők Értékszövetsége Egyesület által létrehozott Látópont Hálózat, melynek célja, hogy olyan települések, közösségi színterek, közművelődési intézmények, civil szervezetek lehessenek a tagjai, akik bemutatható, megérthető és eltanulható közösségi jó gyakorlatokat tudnak prezentálni. Ezeket szívesen megosztják az érdeklődőkkel, inspirálva, motiválva őket arra, hogy a résztvevők a tanultak alapján saját településükön is fejleszteni tudják azokat. 2024. február 27-én a harmadik körös Látópont Címek átadására került sor Dabason, így pontosan 101 szervezet lett tagja a hálózatnak. Szervezetünket Bîrnzan-Antal Cristina programfelelős alelnök képviselte és vette át e nemes címet.

Támogatások

Az EMKISZ tevékenységeit a következő intézmények és cégek támogatták: Communitas Alapítvány, Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, Media Contur Advertising, Multiview Production, Peron Music Alapítvány, Csoma Botond képviselő, Colorama.

A szervezet állandó médiapartnerei: Kolozsvári Rádió, Maszol, Transtelex, Paprika rádió, Krónika lapcsalád, Népújság, Művelődés közművelődési havilap, Nyugati Jelen, Agnus rádió, TVR1 kolozsvári magyar adás, Szabadság.

Fő médiatámogatóink idén az Erdély Tv, a TVR magyar adása, illetve a Kolozsvári Rádió voltak.

Kovács Lilla
EMKISZ elnök

BESZÁMOLÓ

A 2023-as esztendő, akárcsak a 2024-es több mint két évtizedes hagyomány szerint az ezredfordulón felavatott marosvásárhelyi Petőfi-szobornál „kezdődött”, ahol január elsején „a költő visszatér” mottóval ünnepi megemlékezést tartott az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Maros megyei szervezete. A város első világi közösségi rendezvényén Nagy László unitárius lelkész a szeretet himnusza jegyében mondott áldást, majd dr. Ábrám Zoltán, az EMKE országos szervezete alelnöke köszöntötte a jelenlevőket, ünnepi beszédet mondott Soós Zoltán polgármester, majd dr. Vass Levente, a Studium Prospero Alapítvány ügyvezető elnöke. A rendezvény Petőfi-dalok közös eléneklésével, koszorúzással és a himnuszok eléneklésével ért véget.

A Petőfi-megemlékezésekhez képest két év késéssel, 2023-tól szintén hagyományszerűen megemlékezünk évről évre a történelmünk egyik legtragikusabb eseményének számító Don-kanyari offenzíva áldozataira, napjainkban az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Maros megyei szervezete és a Marosvásárhelyi 23. Hagyományörző Csoport szervezésében. A 80. évfordulóra, valamint a húsz éve tartó megemlékezés-sorozatra való tekintettel, a 2023-as évben a Közép-Erdély régióból olyan személyeknek ítelt okleveleket az EMKE Országos Elnöksége, aki a szervezésben partnerséget vállalt: 1. *Berekméri Árpád-Róbert* történésznek, levéltárosnak, a második világháború erdélyi vonatkozásai kutatójának, a doni áldozatokra való megemlékezések szervezésében kifejtett tevékenysége iránti elismerésül; 2. *Benkő József* történésznek, hagyományörzőnek, világháborús tárgyi magángyűjtemény létrehozójának, a doni áldozatokra való megemlékezések szervezésében kifejtett tevékenysége iránti elismerésül. Egyúttal Mecénás-díjat kapott *Jeremiás László* vállalkozó, az Optica-Optofarm Kft. létrehozója, a magyar közösségi, közművelődési élet támogatása érdekében kifejtett tevékenysége iránti elismerésül.

A januári, a szabadság eszméjét tovább vivő rendezvények közötti időszakot további Maros megyei kulturális események követték, egyesek az eddigi hagyományok szerint, mint a magyar kultúra és az erdélyi magyar közművelődés napjának a megünneplése, rendszeres Gyöngykoszorú néptánc, népzene és népviselet találkozók megtartása, közművelődési események lebonyolítása a városnapokon és azon kívül, kiállítások és sokoldalú kulturális események felkarolása, citerások hagyományossá vált találkozója stb. Külön megjegyzendő, hogy a citerázni és furulyázni óhajtok számára indított képzés minduntalan eredményesnek bizonyult. Az EMKE égisze alatt működő Fagyöngy citerazenekar fellépései, eredményei, elismertsége jó védjegy mindannyiunk számára.

Miközben mindazok hozzájárulását jelképesen megköszönöm, akik az elért eredményekhez hozzájárultak, íme a 2024-es évben a Közép-Erdély régióból javasolt EMKE Oklevelek várományosai: 1. v. *Husztai Orbán Sarolta* mb. törzskapitány, a marosszéki Történelmi Vitézi Rend képviselőjében és tagjaival együtt nemzeti ünnepeinken és megemlékezéseinken való rendszeres részvétele iránti elismerésül; 2. *Dr. Batizán Attila* református lelkész, lelkész-igazgatóként Gecse Dániel szellemisége őrzője, a közösség

megtartása és a fiatalság megmaradása érdekében kifejtett tevékenysége iránti elismerésül; 3. *Haller Béla* tanár, az erdélyi történelmi családokat tömörítő Castellum Alapítvány és a Teleki Téka Alapítvány irányítása során kifejtett közművelődési és identitásmegőrző tevékenysége iránti elismerésül; 4. *Dr. Szilágyi Tibor* egyetemi tanár, az erdélyi magyar orvosképzés rendíthetetlen képviselője, az orvos- és gyógyszerésztudományt anyanyelvünkön művelő EME keretében kifejtett tevékenysége iránti elismerésül.

Mind az eddigi, mind a leendő díjazottakat, az elismerésre bármilyen formában érdemesülteket, a közművelődést szolgáló kultúrembereket, a kitartó szervezőket, az elkötelezett közművelőket mindenkori köszönet illesse az egyetemes és magyar kultúra kiteljesedése érdekében kifejtett tevékenységük iránti elismerésül! Az EMKE jelszavának jegyében: „Ki a köznek él, annak élni érdemes!”

Végül, nem akarok pesszimista lenni, csupán realista vagyok, amikor korábbi írásomból idézek: „A madéfalvi veszedelem 260. évfordulóján nemcsak a székelygyilkosság helyszínén, hanem Marosvásárhelyen is megemlékeztek a történelmi eseményre, annak következményeire, az áldozatokra és a menekültekre. A szülőföldjükön maradt és az onnan menekülni kényszerült székelyekre, leszármazottaikra, akik Székelyföldön vagy azon kívül csakis az autonómia különböző módjainak biztosítása által bízhatnak újabb negyed ezredévben ennek a bizonytalan jövőnek a kapujában.

A marosvásárhelyi megemlékezés rendkívül felemelőnek, színvonalasnak, tanulságosnak, gondolatébresztőnek bizonyult. A rendezvény a csíksomlyói kegytemplom és a marosvásárhelyi vártemplom harangzúgásával kezdődött, és a tartalmas beszédeken túl két népballada megható előadása, Kányádi Sándor igazmondó verssorai és a Maros Művészegyüttes színvonalas táncműsora tette emlékezetessé. Hitelességét biztosította a bukovinai székely leszármazottakkal rendelkező magyar államtitkár jelenléte.

Büszkék lehetünk arra, nemzeti erősségünk, hogy esztétikailag, lelkiileg és szellemileg nagyon szép ünnepeket, megemlékezéseket tudunk tartani. A mostani kiemelkedett, hasznos lenne iskolákban is bemutatni a jövő nemzedékei számára. Márcsak azért is, mert a fiatalság – kevés kivételtől eltekintve – teljesen hiányzott az amúgy telt házas kultúrpalotai megemlékezésről. Az öszülő és kopaszodó, nyugdíjkorhatárhoz közeledő vagy azt már túlhaladó férfiak alkották az abszolút többséget. Harmincegynéhány évvel ezelőtti önmagam lelkesedésére gondolva, azt kellett megállapítanom, hogy nem rontom az átlagéletkort. És miközben felettünk elteltek az évtizedek, szép lassacskán az autonómia igénye, a mellette való kiállítás is megőszült. Velünk együtt.” (Megőszült autonómiaigény, <https://kronikaonline.ro>, 2024. január 10)

Dr. Ábrám Zoltán,
az EMKE területi alelnöke

Marosvásárhely, 2024. március 6.

BESZÁMOLÓ A 2023. ÉVRE

2023-ban kiderült, hogy a visszatérés a régi 2019-ig megszokott kerékvágásba már nem fog hasonló módon megtörténni a régebbi civil szervezetek többségénél, ez a tény, illetve az egymásra tevődő válságjelenségek, erősen befolyásolták a lehetőségeket.

2023 januárjában már 23. alkalommal valósítottuk meg közösen a Magyar Kultúra Ünnepét Nagyváradon és a határ mindkét oldalán, több helységben is, köztük Debrecenben, Berettyóújfalun és Margittán. Az indulásakor, 2001-ben, még újszerű kezdeményezés ma már az összmagyarság egyik legfontosabb ünnepe lett, amely nagymértékben hozzájárul a magyar nemzeti öntudat megerősítéséhez és nemzeti értékeink megőrzéséhez.

Fő- vagy társszervezőként, illetve partnerként más rendezvényeket is szerveztünk, illetve másokon résztvevőként jelen voltunk.

2023. március 11-én tartottuk a Váradhegyfoki Premontrei Kanonokrendi Prépostsággal közösen a Károly József Iréneusz nagyváradai tudós fizikus, premontrei kanonok megemlékezést, amely az évek óta kialakult szokás szerint, a megemlékező szentmise mellett méltató beszédet és síremlékének megkoszorúzását tartalmazta.

2023 májusában társszervezőként részt vettünk Debrecenben, a Debrecen-Nagyvárad sakk csapat válogatottjainak a találkozóján, illetve közös versenyén.

Ugyancsak májusban a Nagyvárad-velencei római katolikus plébániával együtt közösségi rendezvényt szerveztünk, amely a Lourdes-i Mária barlang átadáshoz kötődött.

Részt vettünk, mind a Festum Varadinum, mind pedig a nagyváradai Szent László Napok 2023-as eseményeiben.

Ezekon kívül, 2023. november 9-10-én társszervezőként részt vettünk a Partiumi Magyar Tudomány Napja és a VI. Partiumi Konferencia, megszervezésében, illetve lebonyolításában, a nagyváradai Partiumi Keresztény Egyetemmel, a Partiumi Területi Kutató Intézettel és a Sapientia Varadiensis Alapítvánnyal közösen. Ez az eddigi legnagyobb szabásúra sikeredett, a plenárisra a meghívottak a magyarországi és erdélyi tudományos csúcsszervezetek vezetői voltak, a konferencián pedig összesen 110 előadás hangzott el, jelenléti vagy online formában.

A helyi sajtóban rendszeresen hírt adtunk legfontosabb tevékenységeinkről, a BINCISZ honlapunkat pedig rendszeresen frissítettük. A szakmai programok változatosak voltak, főleg kulturális jelleggel, így irodalmi, történelmi előadások, megbeszélések, kerekasztal beszélgetések, konferenciák, könyvbemutatók, irodalmi és zenei műsorok voltak stb. Ezekon kívül néhány tudományos, kulturális és közéleti rendezvényt is szerveztünk közösen a helyi, illetve magyarországi szervezetekkel. Alkalmanként részt vettünk a magyarországi Nemzeti Együttműködési Közösség által folyamatosan szervezett rendezvényeken,

folytatódott az együttműködés a Debrecenben működő Partiumi Magyar Házzal, illetve Berettyóújfalu civil szervezeteivel kiépített több mint két évtizedes jó kapcsolat. Az egyéb magyarországi és erdélyi kapcsolatok is folytatódtak, hiszen részt vettünk számos magyarországi és erdélyi nagyobb rendezvényen. Az év folyamán felélénkültek a Békés Vármegyei Civil Közösségi Szolgáltató Központtal való kapcsolataink is.

2023-ban tehát a tevékenység növekvő tendenciát mutatott, amely remélhetőleg 2024-ben még magasabb szintre emelkedik.

Ezeken kívül az EMKE partiumi régióért felelős alelnökeként két **kiváló közművelői oklevelet** adtam át 2023-ban, mindkettőt a nagyváradai színházban, az egyiket a nemrég 20 éves Nagyvárad Táncegyüttes, a másikat a nagyváradai Szent László Egyesület részére, amely 10 alkalommal sikeresen megszervezte a nagyváradai Szent László napokat.

BIHAR MEGYEI ÉS NAGYVÁRADAI CIVIL SZERVEZETEK SZÖVETSÉGE (BINCISZ) és a NAGYVÁRADAI SAPIENTIA VARADIENSIS ALAPÍTVÁNY (SAVA) KÖZÖS ESEMÉNYNAPTÁRA 2024

2024. január 15–22. – Magyar Kultúra Ünnepe Nagyváradon (XXII.)

2024. március 9–10. – Károly József Iréneusz (1854-1929) premontrei kanonok, tudós fizikus – jubileumi megemlékezés

2024. október 6. Megemlékezés Nagyvárad aradi vértanúiról és könyvbemutató Láhner György tábornokról

2024. október 24. – Szacs vay Imre (1818-1849) a magyar Országgyűlés vértanú jegyzője kivégzésének 175. évfordulója- megemlékezés

2024. november 9–11. – Partiumi Magyar Tudomány Napja 2024, az MTA Magyar Tudomány Ünnepe 2024 keretében

Dr. Fleisz János
elnök

Beszámoló Dél-Erdély

2019-ben még úgy szerepelt az EMKE beszámolóiban, hogy Közép-Erdély, amelyhez Maros, Szeben és Beszterce-Naszód megyék voltak besorolva. A beszámolót dr. Ábrám Zoltán készítette, akinek a szebeniek nevében rengeteget köszönhetünk, foglalkozott velünk, műsorokat hozott, saját maga is előadott, kiállított, megtisztelt jelenlétével és díjakat adhattunk át közművelő kollégáknak.

A 2020-as választások alkalmával a régiók átszervezésére került sor. A legfontosabb érvek azok voltak, hogy a régiók hasonló „sorsú” megyéket és szervezeteket tömörítsenek, ugyanakkor figyelembe vettük a történelmi régiók szerinti felosztást is. Megszületett a Dél-Erdélyi régió, amely Hunyad, Fehér, Szeben és Brassó megyéket jelenti az EMKE belső működése szempontjából.

Felmérés

Az újraosztott régió koordinálásával a Közgyűlés engem bízott meg, alelnökként. Ismertem is meg nem is a feladataimat, fiók- és tagszervezeteinket, a működésüket, a változásokat, stb. Természetesen, gyors cselekvési tervet állítottam fel magamnak. Eldöntöttem, hogy az első, legfontosabb feladat az lesz, hogy felmérjem a „terepet”. Majd ezt segítette az a felmérés is, amelyet a különleges időszakban végeztünk el 2020-ban, ennek eredményeként egy országos Cselekvési Tervet dolgoztunk ki Széman Péter elnök úrral, Balázs Bécsi Attila elnökségi kollégámmal és az EMKE munkatársaival együtt. Ennek életbe léptetését mind a mai napig javaslom, természetesen lehet rajta még „csiszolni”, aktualizálni, de a lényege akkor is megmarad, ami konkrétan az volt, hogy az EMKE strukturális átalakulását céloztuk meg ennek kidolgozásával, és az új kihívásoknak megfelelő működési elveket javasoltuk beütemezni.

Visszatérve a felmérésre és a helyzetre azt nyugodtan kimondhatom, hogy nagyon különböző helyzetekről kellett tudomást szerezni. Például a négy Hunyad megyei EMKE fiókszervezet működése eléggé kérdőjeles, mert egyszerűen beolvadtak más entitásokba, vagy teljesen más rendeltetéssel működnek, ha egyáltalán még léteznek és élnek azok a személyek, akiket hivatalosan számon tartunk. Fehér és Brassó megyékben egy-egy fiók-, illetve tagszervezetünk van, pedig nagy megyék és több olyan egyesületről tudok, amelyeknek tevékenységét nyugodtan a magyar közösségek művelődésének szférájába sorolhatjuk.

A jelenlegi, hivatalosan felvezetett adataink szerint Dél-Erdélyben 6 fiókszervezettel és 6 tagszervezettel rendelkezünk. A Magyar Házakat valamely entitás alá soroltam és jelöltem be, gyakran a fiók-, vagy tagszervezetünk székházai ezek:

EMKE – Hunyad megyei Fiókszervezet / Magyar Ház

EMKE – Vajdahunyadi Szervezet / Corvin Savaria Magyar Ház

EMKE – Lupényi Fiókszervezet

EMKE – Szászvárosi Fiókszervezet

EMKE – Nagyenyedi Fiókszervezet – Dr. Szász Pál Egyesület / Magyar Ház

EMKE – Szeben Megyei Szervezet / Millenium Ház

Apáczai Csere János Közművelődési Egyesület
Petőfi Sándor Magyar Hagyományőrző Egylet
Polgári Magyar Művelődési Egyesület / Magyar Ház
HÍD - Szebeni Magyarok Egyesülete / Magyar Ház
Türi Magyar Ház
Csernakeresztúri Tájház

A hivatalos számontartás ellenére sokkal több kulturális, de akár egyházak mellett működő egyesületről vettem tudomást, amelyek – szerintem – tagjaink lehetnének.

Kialakult egy Dél-Erdély címlista és MailChimp megoldással működő levelező adatbázis, amelyben több mint 80 e-mail cím szerepel.

Kiváló Közművelő elismerések Dél-Erdélyben

Másodsorban arra gondoltam, hogy főleg a végeken, a munkának az elismerése gyakran csodákat teremt és igen fontos feladata az EMKE-nek ezt figyelemmel kísérni és ha nem is tud anyagiakban segíteni a kultúra-szervezőknek, de fontos feladata elismerni munkájukat. A kollégám, dr. Ábrám Zoltán által valamikor működő jó szokást egy kicsit bővítettem és az un. Kisokleveleket átláthatóbb és követhetőbb formába alakítottuk át, az Elnökség jóváhagyásával.

KIVÁLÓ KÖZMŰVELŐ Díjak

Elismerő oklevelek Dél-Erdély térségében (Hunyad, Fehér, Szeben és Brassó megyékben) a magyar közösségi és kulturális fejlődésben kifejtett tevékenység elismeréseként.

Felterjesztés:

A megyék/régiók közösség- és művelődési vezetői, az EMKE Dél-erdélyi alelnökkel konzultálva javasolnak és utóbbi az Elnökségnek felterjeszti.

A négy megyében évente egy-egy Kiváló Közművelői Oklevelet ad át az EMKE.

Kik jogosultak az elismerésre?

Olyan személyek, egyesületek, csoportok vagy mecénások, akik tevékenységükkel vagy támogatásukkal aktívan és több éven keresztül hozzájárultak az adott térség, ezen felül az erdélyi és Kárpát-medencei magyar közösség fejlődéséhez, anyanyelvünk ápolásához és az egyetemes magyar kultúra közvetítéséhez.

Mikor és hogyan kerül átadásra?

Az EMKE Kiváló Közművelő díj az adott térségben megszervezett közösségi és/vagy kulturális esemény keretén belül kerül átadásra. Javasolt a következő személyek jelenlétében: EMKE Elnök és/vagy az adott régió Alelnöke, a javaslatot tevő személy és/vagy a méltatást elkészítő/felolvasó személy. Külön

eseményt is lehet szervezni, de feltétlenül közművelődési/kulturális műsorral egybekötve. Az oklevél átadására illik meghívót készíteni, amelyen az EMKE logónak szerepelnie kell.

2021-től három alkalommal került átadásra a négy megyében egy-egy díj és következnek a 2024-es átadások, melyeket az Elnökség már elfogadott, alább felsorolom őket. Minden átadás egy találkozási lehetőség volt a helyi közösségekkel, ugyanakkor az EMKE presztízs visszaépítési folyamatának is egy-egy lépése, amire a következő években is nagy szükség lesz.

2021-2024 között átadott Kiváló Közművelő elismerések Dél-Erdélyben:

HUNYAD MEGYE

Szabó Ákos - római katolikus plébánosnak, a vajdahunyadi magyar közösség szellemi és kulturális fejlődését elősegítő tevékenysége és támogatása elismerésül.

Benedekfi Dávid - művelődésszervezőnek, az Eben Haezer Egyesület és a helyi RMDSZ elnökeként, a Zsilvölgyi Magyar Napok megszervezésében és a magyar közösség művelődésében tett kitartó és önzetlen munkájáért.

Kun-Gazda Kinga-Viola és Gergely - művelődésszervezőknek, magyar nyelv és irodalom szakos tanárnőnek, illetve könyvszerkesztőnek a Hunyad megyei magyar közösség művelődésében tett kitartó és önzetlen munkáért.

Ferenczi István - vajdahunyadi RMDSZ elnöknek, a közösség fejlődése érdekében tett, önzetlen és megfeszített munkáért és támogatásért, a helyi Corvin Savaria Magyar Ház felújításáért, működtetéséért.

FEHÉR MEGYE

Gudor Kund Botond – református lelkipásztor, esperes, a gyulafehérvári magyar közösség szellemi és kulturális fejlődését elősegítő tevékenysége és támogatása elismerésül.

Józsa Miklós – nyugalmazott magyar nyelv és irodalom tanárnak, a nagyenyedi Áprily-estek szervezésében tett folyamatos és elkötelezett munkájáért.

Ladányi Árpád Csaba – ügyvédnek, aki egy személyben a Fehér megyei RMDSZ elnöke, egyesületi vezető, szervező, mecénás, „mindenes” a megyében. Kitartó munkájának, támogatásának köszönhető számtalan kulturális műsor, közművelődési program.

BARTHA MELINDA – tanárnőnek, a közösségi életben kifejtett önzetlen, minőségi és kitartó munkájának köszönetül.

SZEBEN MEGYE

Székely Zoltán Márton – református lelkipásztor és **Székely Anna-Eli** – diakónus, pedagógus, a megyesi magyar közösség szellemi és kulturális fejlődését elősegítő tevékenységük és ennek támogatása elismeréséül.

Orth Enikő – zongoratanárnak, a számtalan művelődési előadás és koncert megtartásáért Nagyszebenben, Erdélyben.

Lukács Gyöngyi és **Levente** – művelődésszervezőknek, a megyesi Gyöngyvirág néptáncsoport vezetése, a számtalan gyermekfoglalkozás és a Vándorcshima Néptáncfesztivál megszervezésében tett kitartó és önzetlen munkáért.

Lózer Csaba László – a HÍD Egyesület alelnökének, megfeszített, kitartó és önzetlen munkájának, és a közművelődési műsorok támogatásának elismeréséül.

BRASSÓ MEGYE

Búzavirág Néptáncgyűttes, a barcasági néptánckultúra megteremtése, fejlesztése, hagyományok kutatása és ápolása, a magyarságtudat ébren tartása, közösségformáló erejében elért kiváló teljesítményéért.

Gyerkő András – zenetanárnak, a Négyfalusi Vegyes Kórus évtizedes vezetésének iránti elismerésül.

Sirülő Néptáncgyűttes-nek - 2022-ben ünnepelték megalakulásuk 30. évfordulóját. Rövid megszakítással a brassói magyar néptáncgyűttesek élvonalában működő csoport, amely az autentikus néptánc és népzene mellett kötelezte el magát.

Hochbauer Gyula - tanár, helytörténész, szerkesztő, Négyfalu, a barcasági honismeret történetének kutatásáért, ismertetéséért.

Kulturális műsorok – Dél-erdélyi Turnék

A helyzet felmérése, a frissített adatbázisok kialakítása és a Kiváló Közművelő elismerések átadása mellett évente egy-egy kulturális, művelődési műsornak a Dél-erdélyi turnéztatása volt még nagyon fontos számomra. Olyan előadásokra gondoltam, amelyek nem igényelnek nagy logisztikai erőfeszítést, aránylag bármely teremben megszervezhetőek és legyenek alacsony költségűek.

Sajnos, csak 2023-ban sikerült elindítani ilyen turnékat, a járvány-helyzet miatt, de tavaly kettőt is megszerveztünk.

Március 16. és 22. között a Szentmihály Szekere Vándorszínház előadását, a „*Honszerelem vess tiszta szívet*” című ünnepi megemlékezést Brassóban, Nagyszebenben, Vizaknán, Gyulafehérváron, Nagyenyeden és Déván tekinthették meg a Dél-erdélyiek. A műsort, talán első alkalommal ilyen formában a szoc-médiában, pontosabban a Facebookon is reklámoztuk, egységesen a négy megyében és – érdekességként fűzöm ezt hozzá – 20 euró befektetéssel, több mint 6000 személy nyomott „like”-ot, vagy akár megosztotta ezt a hírt, amelyen az EMKE volt feltüntetve, mint főszervező. Tudom azt, hogy a számok

A zilahi EMKE beszámolója

Kulturális programok és rendezvények 2023-ban

Az eltelt esztendőben gazdag és változatos programokon vehettek részt a zilahi EMKE-be látogatók. A 2023-as évre havi egy kulturális programot terveztünk január és december között: felolvasás a nyugdíjasklub számára, előadások, megemlékezések neves személyekről, eseményekről, könyvbemutatók, kézműves tanfolyamok, képzőművészeti kiállítások.

A 2023-ban lezajlott kulturális tevékenységek, programok közül a következőket említjük:

- Január 23-án, a magyar kultúra napja alkalmából Laczkó Vass Róbert színművész és Székely Norbert zongorista előadásában a *Petőfi LIVE!* című zenés verses összeállítást tekinthette meg a 140 résztvevő, a Szilágy Megyei Művelődési és Művészeti Központ Porolissum előadótermében.

- Február 14-én író-olvasó találkozó: Kiss Ágnes politológus *Finomhangolás* című könyvéről beszélgetett a szerzővel László László történész. A könyv bemutatóján, amely az egyesület székházában került sor, megközelítőleg 30 személy vett részt.

- Március 3-án *Őrizem a szemed* – Marosan Csaba színművész előadástje. A 60 perces művészi reprezentációra a zilahi Vigadóban került sor.

- Május 15-én ünnepélyes megemlékezésen az 1848/49-es forradalom és szabadságharc 175. évfordulója alkalmából teltház volt az EMKE házban.

- Június 20-án a székházban működő mézeskalács szakkör tevékenységzáró, termék kiállítását tekinthették, kóstolhatták és vihettek el az érdeklődők.

- Szeptember 14-én László László történész előadása Zilah város fennállásának 550 éves évfordulója alkalmából. Az előadás nagy érdeklődésnek bizonyult a zilahi közönség körében, így az egyesület székházának bemutatóterme kevésnek bizonyult a rendezvényen részt venni szándékozó 50-60 fő számára.

- Október 5-én az EMKE kerámiadísztató körének kiállítása volt megtekinthető.

- Október 18-án újabb nagyszabású előadás: Thurzó Zoltán Guinness-rekorderes zongorakoncertje *Himnusz a magasban* címmel. A Szilágy Megyei Művelődési és Művészeti Központ Porolissum előadóterme ismét zsúfolásig megtelt a 150 résztvevővel.

- November 9-én író-olvasó találkozó: Veres Piroska vers és próza köteteinek bemutatása, a *Hazavágyás és Szekerbe fogott csillagok* című könyvekről beszélgetett a szerzővel Bakó András.

- November 24-én Bartis Attila *Amikor...* novellák – Bogdán Zsolt Jászai Mari-díjas, kiváló és érdemes művész előadóestje. A 60 perces művészi reprezentációra a zilahi Vigadóban került sor és kb. 180-200 személy láthatta a magas művészi színvonalú előadást.

- December 13-án *Csigadomb* címmel nyílt képzőművészeti kiállítás az EMKE-székházban, melyen hét képzőművész alkotásait tekinthették meg a hónap folyamán.

- December 26-án az évet a hagyománnyá vált „Adok-Kapok” programunkkal zártuk, amikor a résztvevőket megajándékoztuk egy kis műsorral a Dalkör részéről.

Heti rendszerességgel működik a Dalkör, felnőtt néptáncoktatás, ladytánc, mézeskalács, kerámia és nemezelés szakkörök.

Állandó tevékenységeink egyike a Nyugdíjas Klub működtetése, ahol beszélgetésre, közös születés-és névnapra köszöntésekre nyílik alkalom. Az idén is volt farsangbúcsúztató, műsoros március 8. és anyák napi köszöntés. A karácsony II. napi összejövetelen „Adok-kapok” program keretében a klubtagok apró figyelmességgel ajándékozzák meg egymást.

Mindenkinek köszönetet mondunk, akik munkánkban részt vettek vagy anyagilag támogattak.

Zilah, 2024. március A kuratórium nevében,

Gombos Gyöngyi

alelnök

EMKE Szilágysomlyó és környéke. Beszámoló 2023.

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület szilágysomlyói fiókjá a város és környéke kulturális életét igyekszik gazdagítani, szervezni, összefogni. Szoros együttműködésben tervezzük és szervezzük programjainkat a Báthory István Alapítvánnyal, amelynek tevékenysége azonban elsősorban a Báthoryak szellemi örökségének éltetése, a Báthory Napok tudományos előadásainak megszervezése és a napok lebonyolítása.

Az EMKE nevének és küldetésének megfelelően igyekszik a minél szélesebb körű, de meghatározott értékeket képviselő kultúra megismerésének, megismertetésének, megbecsülésének és terjesztésének szolgálatában állni kikapcsolódási, működési, művelődési, teret nyújtva egyúttal minden korosztálynak.

Ennek érdekében folyamatos figyelmet fordítunk székházunk tatarozgatására, hiszen az öreg, hegyoldalba ágyazott épületen egyre-másra jelentkeznek a korából és helyzetéből adódó gondok. Az elmúlt időszakban sikerült a kiállító-előadóterem felázott, salétromos falait részben szigetelnünk és kifestetnünk, valamint a tető egy részének megrongálódott bádoganyagát cseréltetnünk. Sajnos a padlózat cseréjére már nem futotta anyagi forrásainkból, ez a jövő feladatai közé tartozik majd, akárcsak a tető egy részének a javítása.

Eszköztárunkat is folyamatosan bővítjük segítve ezzel a házban működő szervezetek programjait, munkáját. Hűtőszekrénnel, mikrohullámú sütővel gazdagítottuk kis protokoll-ellátó sarkunkat, és egy bokornyírot is beszereztünk az udvar rendben tartása érdekében. Egy falra szerelt nagyobb képernyővel a Báthory-Mártonfi szoba berendezését bővítettük. Itt említeném máris a tavalyi év egyik legnagyobb megvalósítását: sikerült összeállítanunk, berendeznünk és megnyitnunk a Báthory-Mártonfi emlékszobát, amellyel úgy a várost meglátogató turisták, mint a helyben felnövekvő nemzedékek ismeretanyagát interaktív módon bővíthetjük, érdeklődését szolgálhatjuk. Az emlékszobában egyrészt a Báthoryakhoz, elsősorban Báthory Istvánhoz kötődő emlékeket elevenítjük fel pár tárgy és a képernyőn futó kisfilmek által, szorgalmazva további gyűjtéseket is, másrészt a település és a környék híres orvosának, Mártonfi Istvánnak a hagyatékából származó és részünkre átadott emlékeket helyeztük el. Természetesen mindez újabb feladatokat is jelent, hiszen az emlékszobát is fenntartani, folyamatosan fejleszteni, kiegészíteni és működtetni kell. Történelmi emlékfalunkat is újabb táblával bővítettük: a világhírnévre is szert tett, Szilágysomlyón született Joe Pasternák, azaz Paszternák József Hollywoodban alkotó filmrendezőnek állítottunk emléket.

Több mint húsz éves, folyamatosan épülő működésünk és az emlékszoba megnyitása jelentette az alapot a Látópont cím elnyeréséhez is, amelyet tavaly pályáztunk meg sikeresen. Reméljük, hogy mint ilyen, a jövőben bel- és külföldi tanulmányutak szakmai állomásaként részt vehetünk és segíthetjük a Kárpát-medence közösségi életének fejlődését, településünk és környéke értékeinek szélesebb körben való megismertetését.

Az EMKE székház ad helyet és működési teret a Báthory Alapítványnak, a helyi RMDSZ-nek és a szenátori irodának, itt működik a Nőszervezet, a megyei és a helyi RMPSZ, a Rákóczi Szövetség, a Bíró Lajos szakkör, a Szederinda hagyományörző csoport, természetesen a Játékkadémia színjátszó csoport, teret nyújtunk a Diáktanácsnak is és bármely magyar rendezvénynek, amelyet itt szeretnének megszervezni.

Anyagiak tekintetében a szervezet alapvetően pályázatokra, ezen kívül pedig az épületben helyet kapó szervezetek fenntartási költségeikhez való hozzájárulására, valamint a csekély összegű, a 3,5%-os adóból származó bevételre számíthat. Tagdíjunk nincs, állandó támogatóra sincs lehetőség, alkalmanként viszont kapunk támogatást – olykor anyagi, de jobbára tárgyi vagy természetbeni adományok, hozzájárulások formájában, ami ugyanakkor igen nagy segítségünkre van a töretlen működés fenntartásában. Nagyobb beruházásoknál (pl. épületjavítási munkálatoknál) számíthatunk a magyar lakosság anyagi támogatására is, de mivel se nagyobb vállalat, se jövedelmező cég nincs a környéken ez nem túl nagymértékű. Humán erőforrásra is támaszkodunk, de bővelkedni ebben sem bővelkedünk, hiszen helyi munkahelyek hiányában a nagyvárosok rendre elszippantják fiataljainkat. Jórészt ugyanazok a lelkes, cselekvő emberek segítenek be mind az EMKE-nél, mind a Báthory Alapítványnál.

Programjaink tekintetében az elmúlt évek rendszerét követjük. Állandó programjaink a havonta jelentkező Irodalmi kávéház, a tavaly indított, heti rendszerességgel zajló és igen nagy népszerűségnek örvendő Szeniortánc, a kisebb korosztályokhoz szóló Játékkuckós programok, a Szakkörök programjai (nemezelő, bútorfestő, gyertyakészítő, quillingező, éremgyűjtő). Ezek mellett 2-3 havonta mutatunk be újabb képzőművészeti kiállítást, szervezünk író-olvasó találkozót felnőtt közönségnek és rendhagyó irodalomórát diákok számára.

Szervezői és támogatói minőségben egyaránt aktív résztvevői vagyunk a megyei jellegű Őszirózsa népdalvetélkedőnek és az országos József Attila versmondó vetélkedőnek. Sikeres élő programban kapcsoltuk össze az elmúlt évben gyermekcsoportunkat a világháló segítségével a Körösnagyharsányért Egyesület csapatával, követve a Sebes-Köröst Körösnagyharsánytól Körösfőig történelemmel, mesével, legendákkal és játékokkal fűszerezve.

Hagyománnyá vált már a citeratábor szervezése is, amely mindig fontos felkészülési lehetőség a környék kis citerásainak a következő évekre.

Egyházi ünnepköreinkre is a hagyományoknak megfelelő gyermek és felnőtt programokkal hangolódunk az adventi, farsangi, húsvéti és pünkösdi időszakban. Irodalmunkhoz, történelmünkhöz kötődő jeles napjainkról, évfordulóinkról is programokkal, előadásokkal, koszorúzással emlékeztünk, mint eddig is minden évben. Számos opera és színházi előadás megtekintésére szerveztünk csoportos látogatást úgy a Kolozsvári Opera mint szervezetünk által támogatva.

Köszönet illeti az egész éves munkát továbbra is önkéntesen, ellenszolgáltatás nélkül vállaló társakat, az erkölcsi és anyagi támogatókat, fáradhatatlan segítőinket, és nem utolsósorban köszönet illeti mindazokat is, akikért érdemes szervezni, pályázni, építeni, mindig tenni valamit.

Szilágysomlyó, 2024. március 10.

Széman Rózsa, elnök